

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

**FAKULTA PEDAGOGICKÁ
CENTRUM TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU**

**HISTORICKÝ VÝVOJ VÝSTROJE A VÝZBROJE PRO LEDNÍ
HOKEJ SE ZAMĚŘENÍM NA ČR OD 20. STOLETÍ
BAKALÁŘSKÁ PRÁCE**

PETR ŠMÍD

Tělesná výchova a sport

Vedoucí práce: Mgr. Petr Valach, Ph.D.

Plzeň 2019

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně
s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, 1. Března 2019

.....
vlastnoruční podpis

Poděkování:

Děkuji vedoucímu práce Mgr. Petru Valachovi, Ph.D. za odborné vedení a cenné rady, které přispěly k zdárnému dokončení mé bakalářské práce. Velké díky také patří všem hráčům, kteří přispěli svými zkušenostmi do ankety, nebo pomohli s konzultacemi.

ZDE SE NACHÁZÍ ORIGINÁL ZADÁNÍ KVALIFIKAČNÍ PRÁCE.

OBSAH

1	ÚVOD	3
2	CÍL A ÚKOLY PRÁCE	4
3	TEORETICKÁ VÝCHODISKA	5
3.1	HISTORIE LEDNÍHO HOKEJE.....	5
3.1.1	Počátky ledního hokej	5
3.1.2	IIHF	6
3.1.3	NHL.....	7
3.2	HISTORIE SPORTU V ČR	7
3.3	HISTORIE LEDNÍHO HOKEJE V ČR.....	8
3.4	HOKEJOVÁ VÝSTROJ A VÝZBROJ	10
3.4.1	Hokejová výstroj a výzbroj pro hráče	10
3.4.2	Hokejová výstroj a výzbroj pro brankáře	13
3.4.3	Péče a skladování hokejové výstroje a výzbroje	15
3.4.4	Sekundární příslušenství hokejové výzbroje a výstroje	16
3.4.5	Rozdíl mezi hokejovou výstrojí a výzbrojí	16
3.5	HOKEJOVÉ ZNAČKY V ČR.....	17
3.5.1	VHV Opus	17
3.5.2	Lion - BOHEMIA SPORT TRADE, spol. s r. o.....	18
3.5.3	Botas.....	19
3.6	SVĚTOVÉ HOKEJOVÉ ZNAČKY	19
3.6.1	Hokejové značky 21. století.....	20
3.6.2	Hokejové značky 20. století.....	20
3.7	ANKETA S HOKEJISTY	22
4	METODIKA PRÁCE	38
5	POROVNÁNÍ VÝVOJOVÝCH STADIÍ HOKEJOVÉ VÝSTROJE A VÝZBROJE	39
5.1	VÝVOJ HRÁČSKÉ VÝSTROJE A VÝZBROJ.....	39
5.1.1	Hokejová hůl.....	39
5.1.2	Helma (přilba).....	42
5.1.3	Rukavice	44
5.1.4	Brusle	45
5.1.5	Kalhoty	48
5.1.6	Ostatní části hokejové výstroje a výzbroje	48
5.2	BRANKÁŘSKÁ VÝSTROJ A VÝZBROJ.....	50
5.2.1	Brankářská maska	50
5.2.2	Brankářské chrániče nohou (betony)	53
5.2.3	Plastrón (brankářská vesta).....	55
5.2.4	Brankářské rukavice („lapačka“, „vyražečka“)	56
5.2.5	Brankářská hůl	59
5.2.6	Brankářské brusle.....	60
6	DISKUZE	62
7	ZÁVĚR	64
	ABSTRAKT.....	65

RESUMÉ	66
SEZNAM LITERATURY	67
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK, GRAFŮ A DIAGRAMŮ	69
PŘÍLOHY	I

1 ÚVOD

Cílem práce je vytvořit základní přehled vývoje hokejové výstroje a výzbroje, a tak vyplnit nedostatek informací v hokejové historii od 20. století se zaměřením na ČR. Toto téma jsem si zvolil, protože je dle mého názoru nedostatečně zpracováno a chybí v něm mnoho důležitých informací, které je potřeba doplnit.

V hokejovém prostředí jsem se pohyboval již od mého útlého věku a to jako aktivní sportovec. Můj otec i děd hráli hokej na vrcholové úrovni. Oba dva nastupovali mimo jiné i za HC Plzeň. Otec ve své kariéře získal ocenění za nejužitečnějšího hráče dánské ligy a děd je v plzeňské síni slávy. Díky tomu si myslím, že se k této problematice mohu objektivně postavit a snáze doplnit nedostatečné informace, popřípadě mám s kým konzultovat problematické otázky.

Lední hokej je v České republice jeden z nejpoblárnějších sportů a zároveň neúspěšnějším kolektivním sportem posledních let. *„Jak jde čas, mění se nejen hokejová výstroj, ale i pozadí sportu. Stále více do něj promlouvají sponzoři a peníze, a tak z log na dresech a ledových plochách často až oči přecházejí.“* (Fučíková et al. 2018, s. 48). Proto se k němu také váže velká pozornost veřejnosti. Lední hokej je fenomén své doby.

Má práce by měla také poukázat na to, jak pomohl vývoj hokejové výstroje a výzbroje hokeji jako takovému. Stačí se podívat na záznamy z 50. let 20. století a vidíme značný rozdíl jak v technice, taktice, schopnostech, tak i dovednostech hokejistů. Velký podíl na těchto změnách má bezesporu evoluce již výše zmíněné hokejové výstroje a výzbroje. Může to být tím, že je výstroj lehčí a komfortnější pro hráče, anebo proto, že má lepší funkční vlastnosti. Samozřejmě netvrdím, že toto byl hlavní důvod, který přispěl k celkovému vývoji hokeje, ale věřím, že se značnou měrou podílel na vývoji hráčských schopností a rozvoji hokeje jako takového.

Právě kvůli těmto výše zmíněným důvodům je chybou, že se nikdo hlouběji nevěnoval tomuto tématu. Technologie jde ruku v ruce s vývojem člověka. Přidává mu nové schopnosti a možnosti a tak tomu je i v ledním hokeji.

2 CÍL A ÚKOLY PRÁCE

2.1 Cíl práce

Cílem práce je vytvořit základní přehled vývoje hokejové výstroje a výzbroje, a tak vyplnit nedostatek informací v tématu.

2.2 Úkoly práce

1. Získat odborné názory od hokejových hráčů pomocí rozhovoru na dané téma.
2. Na základě získaných informací z rozhovorů porovnat tato data s odbornou literaturou a vytvořit přehled vývoje hokejové výstroje a výzbroje.

3 TEORETICKÁ VÝCHODISKA

3.1 HISTORIE LEDNÍHO HOKEJE

V této části bakalářské práce se budu věnovat počátkům ledního hokeje v ČSSR. Krátce zde zmíním základní informace o NHL, nejkvalitnější lize světa. Doplním také stručné informace o IIHF.

3.1.1 POČÁTKY LEDNÍHO HOKEJE

Počátky modifikovaných verzí ledního hokeje zasahují až do poloviny prvního tisíciletí před naším letopočtem. Již v antickém Řecku provozovali jakýsi druh pozemního hokeje. Později tuto hru převzaly římské legie, které ji zavlekly na území dnešní Velké Británie. Podobný typ hokeje hráli i původní obyvatelé Ameriky. *„A jak vznikl dnešní název hokej (hockey)? Podle jedné verze poangličtěním starého francouzského výrazu 'hoguet'. Takto se nazývala zahnutá pastýřská hůl, tvarem nápadně podobná pozdější hokejce. Další verze si všímá slova 'hokska', což je název staré egyptské míčové hry, podobné pozemnímu hokeji, která se ještě dnes hraje na egyptském venkově. Kanadáné však považují za nejvěrohodnější třetí verzi: indiánský název 'hoghee', který znamená 'bolí to'. Byl výstižný: poražení v této hře byli bití holemi po hlavy“* (ww.nhl.cz 2019). Hokej prošel mnoha změnami a modifikacemi, než se dostal do finální fáze, jak ho známe dnes. Jeho vývoj stále neskončil, téměř každý rok se upravují pravidla buďto kvůli bezpečnosti hráčů, anebo lepší hratelnosti. Tudíž za pár let může být hokej opět trochu jinde než dnes.

Hokej podobný dnešní formě ledního hokeje se začal hrát v Kanadě, jak ostatně zmiňuje i většina odborné literatury. *„Lední hokej vznikl ve 2. polovině 19. století v Kanadě. Jako místa vzniku se uvádějí města Kingston, Montreal a Halifax. První pravidla byla vypracována v roce 1878 na McGillově univerzitě v Montrealu. V Evropě se začal hrát lední hokej začátkem 20. století ve Velké Británii, ve Francii, Belgii, Švýcarsku, v Čechách. V roce 1908 byla založena LIHG (Ligue International de Hockey sur Glace – Mezinárodní federace ledního hokeje). V roce 1920 byl zařazen lední hokej do programu OH v Antverpách, kde na kongresu LIHG byly přijaty za členy Kanada a USA“* (Kostka, Bukač, Šafařík 1986, s. 11).

3.1.2 IIHF

Součástí ledního hokeje je neodmyslitelně Mezinárodní federace ledního hokeje IIHF (International Ice Hockey Federation). IIHF je federace hokejových asociací, která řídí asociace ledního a in-line hokeje. Mezinárodní federace ledního hokeje byla založena v květnu 1908, pod názvem LIHG (Ligue Internationale de Hockey sur Glace) a až v roce 1957 byla přejmenována na současný název. Sídlo IIHF je ve Švýcarsku v Curychu. V současné době má 74 členů.

První prezident IIHF byl Louis Magnus, současný prezident je René Fasel. Federace zajišťuje a organizuje téměř všechny mezinárodní turnaje v hokeji. Ovlivňuje především hokejové dění v Evropě. Všechny evropské národní ligy respektují nařízení a pravidla, se kterými IIHF přijde. Mezinárodní federace organizuje jak turnaje pro profesionální kluby, tak i turnaje pro národní hokejové výběry. IIHF může hráčům udělovat i tresty např. za doping nebo chování, které není v rámci „fair play“, ale jen na půdě Evropy. V severní Americe se řídí svými pravidly a to podle NHL.

Základní informace o IIHF:

- Zaměření: Mezinárodní sportovní ústav
- Zkratka: IIHF
- Sekce sportovní působnosti: Lední hokej
- Sídlo: Švýcarsko, Curych
- Působnost pravomoci: Celosvětová
- President: René Fasel
- Přidružení: MOV, AIOWF, SportAccord

(www.iihf.com 2019)

3.1.3 NHL

Jeden z hlavních faktorů, který také ovlivnil svět hokeje je NHL (National Hockey League, Národní Hokejová Liga). NHL vznikla 22. listopadu 1917 v Montrealu. Tato soutěž působí na severoamerickém kontinentu, účastní se jí mužstva z USA a Kanady. NHL se považuje za nejprestižnější ligu světa.

Základní informace o NHL:

- Působící země: USA, Kanada
- Předchůdce NHL: National Hockey Association
- Postavení: Nejvyšší liga v Severní Americe
- Založení: r. 1917
- Počet týmů: 31
- Počet zápasů základní části: 82
- Komisař: Garry Batman
- Předseda představenstva: Jeremy Jacobs

(www.nhlofficials.com 2019)

3.2 HISTORIE SPORTU V ČR

Tělesná výchova a sport patří k životu každého člověka, již od pradávna lidé rozvíjeli své morálně volní vlastnosti díky tělesné výchově a sportu. Důkazem jsou například bojová umění z dálného východu jako třeba Kung-fu nebo Olympijské hry ve starém Řecku. Tak tomu bylo i v ČR a i ve všech dřívějších politických uskupeních. Sport a tělovýchova zažila největší rozvoj v 19. a 20. století.

Druhá polovina 20. století byla pak poznamenána obrovským rozvojem sportu jak ve světě, tak i u nás. Velký vliv na tělovýchovu a sport měla komunistická vláda nad východním blokem. *„Socialistické státy podporovaly rozvoj sportu především vrcholového, protože v něm viděly jednu z mála možností, jak se vyrovnat ekonomicky nejvyspělejšími zemím světa. Úspěchy na mezinárodním sportovním fóru a počty medailí z vrcholných sportovních akcí se staly jednou z mála oblastí, kde socialismus druhé*

poloviny 20. Století mohl úspěšně konkurovat v tehdejší chápání soupeřícímu státoprávnímu uspořádání – kapitalismu. Této ústřední ideové linie se držel i nedemokratický socialistický režim v Československé republice v letech 1948-1989.“(Kalous, Kolář eds. 2015, s. 46).

21. prosince 1992 byl obnoven Český olympijský výbor, kvůli separaci českého a slovenského národa. V září r. 1993 byly Český olympijský výbor a Slovenský olympijský výbor uznány za členy mezinárodního olympijského hnutí. Nynějším předsedou Českého olympijského výboru je Jiří Kejval (www.olympic.cz 2019).

Mezi nejvýznamnější české sportovce patří: Emil Zátopek (atlet), Věra Čáslavská (gymnastka), Jan Železný (atlet), Jaromír Jágr (hokejista), Ludvík Daněk (atlet), Martin Doktor (kanoista), Jiří Raška (skokan na lyžích), Dominik Hašek (hokejista), Josef Holeček (kanoista), Martina Sáblíková (rychlobruslařka).

3.3 HISTORIE LEDNÍHO HOKEJE V ČR

Pro toto téma je zajisté potřeba znát obecný historický vývoj ledního hokeje, jak u nás, tak ve světě a s tím související Olympijské hry, o kterých se zmiňuje ve své knize např. Karel Procházka (1982).

V historii ledního hokeje České republiky, ale i Československé republiky, je hodně významných dat, která se zapsala do pamětních knih o českém hokeji. Já se v následujících řádkách pokusím poukázat na ty nejdůležitější okamžiky ledního hokeje.

Kanadský hokej, v našich zemích zkráceně nazývaný „kanada“, měl mezinárodní federaci od května 1908, dostala název Ligue Internationale de Hockey sur Glace (LIHG). Čechy tehdy ještě byly součástí Rakousko-uherského mocnářství. Z popudu Emila Procházky, a po jeho dohodě s prezidentem mezinárodního ústředí Louisem Magnusem, se staly členem federace už listopadu 1908, tedy ještě před schválením stanov, které s nepatrnými obměnami platily ještě do vzniku Československé republiky. Ustavující valná hromada národního svazu proběhla za účasti zástupců dvanácti klubů 11. prosince 1908 v pražské restauraci Platýz (www.ceskyhokej.cz 2019).

V lednu 1909 se čeští hokejisté zúčastnili mezinárodního turnaje v Chamonix. Sedmičlenná sestava ve složení Gruss, Vindyš, Malý, Hammer, J. Fleischmann, Jarkovský

a Palouš, dostali později přezdívku Mušketýři s hokejkou. Tým nastupoval ve svetrech Slavie, jezdeckých rajtkách a v turnaji prohrál všechny čtyři zápasy. Ale doma se stal středem zájmu. I zahraniční tisk na Čechy pěl chválu.

Češi se účastnili i na hrách v roce 1924 v Chamonix, které mezinárodní olympijský výbor o rok později prohlásil za první zimní Olympijské hry. V následujících letech se československé reprezentaci úplně nedařilo, až v letech 1933 a 1938 vybojovali bronz na mistrovství světa. Mezi těmito prvními úspěchy se podařilo založit Československou hokejovou ligu pro ta nejzdatnější hokejová mužstva, za účelem zpravidelnění hokejových utkání r. 1936. V roce 1947 získala poprvé československá reprezentace zlaté medaile, bylo to doma v Praze na Štvanici a poté, po dvou letech, se ve Stockholmu podařilo tento úspěch zopakovat. V 70. letech ovládla světový hokej „ruská sborná“, kdy v roce 1968 v Grenoblu prodloužila svoji šňůru výher až na 32 vítězných zápasů (Procházka 1982).

Čechoslovákům se podařilo získat opět zlatou medaili až na mistrovství světa v Praze roku 1972. V roce 1976 a 1977 se československému týmu v čele s Ivanem Hlinkou, Františkem Pospíšilem a Jaroslavem Pouzarem, povedl nevídaný úspěch, a to obhajoba titulu mistrů světa. O totéž se snažili i v následujícím roce, ale bohužel kvůli neuznanému gólu Martince získali pouze stříbrné medaile. Československá reprezentace získala nejcennější kov ještě jednou a to v roce 1985 (Jenšík 2001).

V roce 1993 došlo k rozpadu Československé republiky a s tím přišel také konec československé reprezentace. Právě díky rozpadu ČSSR, došlo ke vzniku samostatné české extraligy ledního hokeje v sezóně 1993/94. Poprvé na velkém turnaji se utkala Česká a Slovenská reprezentace na Olympiádě v Lillehammeru v roce 1994 (www.ceskyhokej.cz 2019).

Poté přišlo extrémně úspěšné období českého hokeje, které započalo zlatou medailí na mistrovství světa ve Vídni r. 1996. Dále v letech 1998, 1999, 2000 a 2001 slavili Češi zlaté medaile. V roce 1998 slavila Česká reprezentace poprvé vítězství na Olympiádě (v Naganu), které se stalo svátkem pro celou Českou republiku. Po enormním úspěchu v Naganu, přišel další velký úspěch, a to v podobě „zlatého hatrciku“, kdy český tým vyhrál 3x za sebou na mistrovství světa a sice v Oslu (Norsko), Petrohradu (Rusko)

a Hannoveru (Německo). Poté se ještě zlatý úspěch opakoval ve Vídni (Rakousko) r. 2005 a v Kolínu nad Rýnem (Německo) r. 2010.

Bohužel od roku 2010 přibyly pouze 2 bronzové medaile, takže na další úspěchy si budeme muset ještě počkat v následujících letech.

3.4 HOKEJOVÁ VÝSTROJ A VÝZBROJ

„Výstroj a výzbroj je soubor předmětů potřebných k vykonávání určité činnosti nebo práce. Nároky na výstroj v ledním hokeji jsou funkční, ochranné a hygienické, tj. výstroj nemá omezovat pohyb, má být co nejlehčí, má co nejlépe chránit proti nárazům a úderům, nemá nadměrně zadržovat pot a pokud možno má být čistitelná a omyvatelná. Od 80. let výrazně pronikly do v. vysoce pěněné polyetylény a tvrzené umělé hmoty pro ochranné štíty tyto materiály jsou netříštivé, pružné a velice lehké.“ (Gut, Pacina 1986, s. 471).

V dnešní době se používají i karbonové materiály, například pro výrobu hokejových holí. V některých částech výstroje se využívá anatomické tvarování. Původním rysem evoluce hokejové výstroje bylo zajistit lepší ochranu hokejistům, zvětšováním ochranné vrstvy v chráničích. Díky modernizaci pomocí umělých hmot, došlo k revoluci hokejové výstroje a výzbroje, která umožňuje další vývoj hokeje jak v jeho rychlosti, tak odolnosti. Z hlediska toho, že sama hra je stále tvrdší a silovější, vynucuje si tedy neustálou inovaci všech částí výstroje.

Pokud se bavíme o hokejovém vybavení, tak jej můžeme, jak již bylo zmíněno, dělit na hokejovou výstroj a výzbroj. Podrobněji můžeme rozdělit hokejovou výstroj a výzbroj s využitím pro hráče v poli a brankáře.

3.4.1 HOKEJOVÁ VÝSTROJ A VÝZBROJ PRO HRÁČE

Výčet základní hráčské výstroje:

ponožky, ribano, holenní chrániče, štlupny, hráčský suspenzor (kšandy, podvazky), hráčské kalhoty, vesta (nárameníky), loketní chránič, hráčské rukavice, nákrčník, dres, helma (s plexisklem, nebo s mřížkou)

- Ponožky – část výzbroje, která odsává pot. Chrání chodidla před prochladnutím a odřením. V dnešní době se používají převážně kompresní ponožky.

-
- Ribano – spodní prádlo, které používají hokejisté. Dříve se používalo hlavně jednoduché. V dnešní době můžeme vidět i dvojdílné typy, nosí se za podobným účelem jako ponožky a sice ochrana před prochladnutím a odvádí pot.
 - Holenní chrániče – jak už je patrné z názvu, tato část výbavy hráče má chránit holeně hokejisty proti možným úderům od hokejky, puku, či pádu na led. Vyrábí se z anatomicky tvarovaných plastů s pěnovou výstelkou, která má tlumit nárazy. Fixují se na bérce za pomoci suchého zipu.
 - Štulpny – slouží jako návlek na holeně, většinou jsou vyráběny z polyesteru, chrání hráčovu nohu od tříštícího se ledu při brždění a upevňuje holenní chránič.
 - Suspensor (kšandy, podvazky) – je chránič, který má za úkol chránit mužské pohlavní orgány. Ve 21. století se používá v podobě kompresních kraťasů, ve kterých je už zabudovaný suspensor a na konci nohavic je suchý zip, který slouží k uchycení štulpen. Dříve se používal dvojdílný suspensor, kdy suspensor byl uchycen pomocí elastických pásků (podobné spodnímu prádлу) a zvlášť byly podvazky, které měly za úkol držet štulpny.
 - Hráčské kalhoty – primárně slouží k ochraně stehenních, hýžd'ových, bederních a pánevních částí těla, kalhoty jsou hlavně vyrobeny z plastových plátů a polstrovaných částí, které tvoří jejich kostru.
 - Vesta (nárameníky) – tato část hokejové výbroje a výstroje chrání horní část trupu hráče, skládá se ze 4 částí, a to chránič hrudníku, 2 nárameníky a chrániče zad. Jako u holenních chráničů se fixuje pomocí suchého zipu.
 - Loketní chránič – tento chránič má za úkol ochránit loketní kloub. Loketní chránič můžeme rozdělit na 2 části, a to předloketní a pažní. V předělu těchto částí je pohyblivá část, aby hráč mohl manipulovat s rukou, tzn. extenze a flexe loketního kloubu. Zapíná se pomocí pásků a suchých zipů.
 - Hokejová rukavice – má chránit ruku, i když z počátku rukavice sloužila jen jako ochrana vůči chladu, až posléze byla rukavice vypořstrována a fungovala i jako ochrana proti ostří nožů bruslí, nárazům a úderům. Dlaň rukavice je vyrobena z kůže nebo z měkkého poddajného materiálu tak, aby hráč mohl pevně uchopit hůl. Rukavice má rozdělené chrániče na jednotlivé články prstů, hřbet dlaně a zápěstí.

- Nákrčník – je v podstatě ochranný límec kolem krku, který je jen z látky, anebo je v látce zapošíť plastový plát, pro větší ochranu. V seniorských soutěžích je nepovinný.
- Dres – nejvýraznější část hokejové výzbroje. Hlavní účel dresu je zakrýt jednotlivé části hokejové výstroje a rozlišit soupeře na hřišti, tím usnadňuje identifikaci hráčů v poli. Můžeme mít zápasový nebo tréninkový dres. Tréninkový dres slouží hlavně k rozpoznání „lajn“ na tréninkovém procesu. Zápasové dresy usnadňují rozpoznání protihráčů při utkání a usnadňují rozhodčím i fanouškům identifikaci hráčů díky jménu a číslu na zádech dresu.
- Helma (přilba) – chrání hlavu proti nárazům, otřesům a tržným ranám od holí nebo puku. Vyrábí se z plastových nebo karbonových částí, které tvoří kostru helmy. Uvnitř je měkká část tvořena z pěnových polštářků, které mají tlumit nárazy. Dnes je kladen velký důraz u konstrukce i na aerodynamiku helmy. Oblast očí a oči samotné chrání hledí z plexiskla, v juniorských soutěžích je povinný „košík“ (drátěná maska, chránící obličej).

Výčet základní hráčské výzbroje:

„Hokejka“ hokejová hůl (kompozitní hokejka, shafty, blady), brusle

- Hokejka (hokejová hůl) – část výzbroje, která primárně slouží ke kontrole kotouče a možnosti s ním manipulovat a také k útočným i obranným herním činnostem hráče. V minulém století se hokejky vyráběly převážně ze dřeva, umělé hmoty nebo i jiných materiálů. V dnešní době se vyrábějí převážně z kompozitu s „gripem“ (jedná se o epoxidovanou matici s uhlíkovými, kevlarovými, grafitovými, titanovými a sklolaminátovými vlákny), tyto hokejky umožnily obrovskou revoluci v hokeji, rychlost střelby vrcholových sportovců se pohybuje i přes 160 km/h (www.NHL.com 2019). Dříve se také používaly hokejky spojované ze dvou částí a to z „shaftu“ a „bladu“ (shaft dlouhá část hole, která slouží k držení hole a blade, za pomoci kterého je puk veden po ledě). Je velice běžné, že vrchol „shaftu“ se omotává izolační páskou pro lepší úchop hole a zabránění proklouznutí při střele či nahrávce. Omotává se i čepel hokejky pro lepší manipulaci s pukem. V dnešní době mají hráči možnost si vybrat, nebo nechat vyrobit hokejku přesně na míru. Mohou si určit flexibilitu shaftu, jeho grip, nebo zatočení a zakřivení bladu, tyto úpravy jsou ovšem omezeny pravidly IIHF nebo Českým svazem. „Maximální délka hole

je 163 cm od patky ke konci rukojeti a 32 cm od patky ke konci čepele. Čepel nesmí být v žádném místě širší než 7,5 cm a užší než 5 cm. Zakřivení čepele je omezeno tak, že délka kolmice od přímky spojující patku s koncem čepele k bodu největšího zakřivení nepřesáhne 1,5 cm“ (www.ceskyhokej.cz 2019).

- Brusle – z počátku byla brusle rozdělena na dvě části, a to na botu a nůž. Až díky vývoji hokejové výstroje se tyto dvě části spojily a vznikla tak hokejová brusle jako celek. Brusle slouží hráči k obratnému pohybu na ledě, taktéž svou funkcí umožňuje hráčům splňovat herní činnosti jednotlivce. Hlavní částí brusle je nůž a bota. Nůž je tvarovaný do kolébky a skluzová část nože má žlábek pro lepší odraz z obou hran. Bota má pevný skelet vyrobený z tvrdých plastů nebo kompozitních materiálů, uvnitř je polstrovaná. Špička boty bývá z tvrdého plastu, jazyk boty je většinou vyšší a také polstrovaný. Brusle se pak šněruje za pomoci speciálních tkaniček („voskovky“ – jsou napuštěné ve vosku, aby se po utažení nepovolovaly).

3.4.2 HOKEJOVÁ VÝSTROJ A VÝZBROJ PRO BRANKÁŘE

„Brankář, hráč družstva, jehož základním úkolem je zabránit vniknutí kotouče do branky. Má v mužstvu výjimečné postavení, neboť i jeho role je výjimečná – každá chyba může znamenat branku. Jako jediný hraje v současném hokeji 60 minut, pokud není vystřídán“ (Gut, Pacina 1986, s. 34).

Výčet základní brankářské výstroje:

Ribano, ponožky, suspensor, štulpny, kalhoty, betony, vesta, nákrčník, dres, vyrážačka, lapačka, maska

- Ribano – viz. ribano u hráče, mezi ribany není rozdíl.
- Ponožky – viz. ponožky u hráče, hráči a brankáři používají stejné nebo podobné ponožky.
- Suspensor – má stejnou funkci jako u hráče v poli, brankářský suspensor bývá lépe polstrovaný a má lepší ochranné prvky. Jelikož brankář má za úkol chránit branku i svým tělem, tak brankářova výstroj musí lépe chránit.
- Štulpny – někteří brankáři je používají pod betony.

-
- Kalhoty – velmi podobné hráčským kalhotám, opět jsou mohutnější a lépe polstrované, aby chránily brankáře před údery pukem.
 - Betony (brankářské chrániče nohou) – „*součást výstroje brankáře, jejíž zvýšená ochranná funkce je dána především potřebou tlumit většinou přímé nárazy kotouče o rychlosti často nad 100-120 km/h. B. ch. jsou konstruovány tak, že dole obepínají bruslařskou botu, z níž vyčnívá jen špička a nahoře sahají do půli stehén. Po připevnění na nohy nesmí být žádný chránič širší než 25 cm, přičemž je povolena tolerance nepřesahující desetinu šíře, tedy 2,5 cm. Mají umožňovat přes svou hmotnost volný pružný pohyb nohy.*“ (Gut, Pacina 1986, s. 36).
 - Plastrón – vesta je pro brankáře velmi důležitou součástí výstroje, při střelbě puku do brány jsou vystaveny obrovské síle a tvrdému nárazu. Malý puk by mohl zapříčinit vážná zranění díky své tvrdosti a energii při vymrštění puku z hráčské hole. Hokejové vesty jsou vyrobeny z lehkého a pevného materiálu. Uvnitř jsou dostatečně polstrovány, aby absorbovaly energii z kotouče a rozložily ji do větší plochy. Konstrukčně je hlavní rozdíl od hráčské a brankářské vesty hlavně v tom, že brankářská vesta má i dlouhé polstrované rukávy kvůli ochraně a rozdíl je i v objemu vest.
 - Nákrčník – má za úkol chránit krk brankáře. Má tvar límce, který je vpředu prodloužený v trojúhelníkový cíp kvůli větší ochraně.
 - Dres – viz. hráčský dres, jediný rozdíl bývá ve velikosti dresů hráče a „gólmána“.
 - Vyrážečka – slouží jak k ochraně, tak k vyrážení kotouče, v této ruce drží brankář i svou hůl. Vyrážečka slouží hlavně k odrážení kotouče směřující do horní části brány a k manipulaci s brankářskou holí.
 - Lapačka – slouží brankářovi k polapení kotouče ve vzduchu. Lapačka musí být dostatečně tvrdá, aby chránila brankářovu ruku před nárazy kotoučem, ale zároveň musí být dostatečně flexibilní, aby šel košík s kotoučem zavřít a puk nevypadl. Jedná se o jednu z nejvýraznějších částí hokejové výstroje brankáře.
 - Masky – brankářská maska má naprosto odlišnou konstrukci oproti hráčské helmě. Brankářská maska chrání celý obličej, je konstruována ze tří částí, z mřížky, hlavní části a zadní části, která chrání týl hlavy. Tvar masky se od shora dolů zužuje,

přičemž prodloužená část masky má za úkol chránit krk. Tvarování masky je navrženo tak, aby po ni puk sklouzával a nepřenašel energii do hlavy brankáře.

Výčet základní brankářské výzbroje:

„Hokejka“ brankářská hůl (kompozitní hokejka, shafty, blady), brankářské brusle

- Brankářská hůl – největší rozdíl, mezi hokejovou holí a brankářskou holí je v šíři bladu (čepel) hole, a v 1/3 spodní části shaftu. Obě dvě zmíněné části jsou rozšířené, kvůli lepšímu vyrazení puku. Zbytek hole je užší, kvůli úchopu brankáře. Brankáři si často vytváří na konci hole velkou „bambuli“, aby zabránili vyklouznutí, při vytržení hole proti puku. Brankářská hůl je také omezena pravidly IIHF. *„Brankářská hůl, jejíž čepel nesmí být v žádném místě širší než 9 cm s výjimkou patky, která nesmí být širší než 11,5 cm. Délka čepel nesmí překročit 39 cm. Široká část rukojeti brankářské hole od patky nahoru nesmí být delší než 71 cm a širší než 9 cm.“* (www.ceskyhokej.cz 2019)
- Brankářské brusle – *„Brankářská brusle je nižší než hráčská brusle, kluzná plocha širší a nůž není jako u hráčské zakřiven do „kolébky“, ale je rovný, aby celou plochou zůstal na ledě. Z běhu směrem k botě jsou umístěny dva výčnělky, aby mezerou nemohl proniknout kotouč. Brankáři původně používali hráčských bruslí, mezi jejichž číšky se protáhl řemínek, aby neproklouzl kotouč. Staré typy brankářských bruslí se musely po utkání rovnat po úderech od střel po ledě.“* (Gut, Pacina 1986, s. 40)

3.4.3 PÉČE A SKLADOVÁNÍ HOKEJOVÉ VÝSTROJE A VÝZBROJE

Každá část hokejové výzbroje potřebuje trochu jinou péči, a to z důvodu rozdílnosti materiálů jednotlivých komponent. Rozdíl o péči můžeme vidět i v závislosti na čase, kdy např. u hokejek je patrný jasný rozdíl v materiálu a tím pádem i v péči. Dříve si hokejisté dávali pozor, aby dřevěné hokejky nebyly vystavovány teplu (nesměly být blízko radiátoru), ale u kompozitních holí už to takový zásadní problém není. Hokejové hole se také omotávají lepicí páskou, a to na vrcholu shaftu, kde si někteří hokejisté vytváří „bambuli“, kvůli lepšímu držení hole. Na bladu se omotává střed hole a špička kvůli lepšímu ovládnutí kotouče (každý hráč omotává „čepel“ podle svých zvyků).

Kožené rukavice se v minulosti, za účelem změknutí dlaně (ohebnosti rukavice), promazávaly vazelínou. Dnes už jsou rukavice velmi ohebné, ale zároveň dostatečně chrání ruku. Rukavice se po skončení utkání či tréninků věší na trubkové topení, které urychluje sušení a zabraňuje šíření bakterií.

U bruslí je důležité po použití dávat pozor hlavně na otření nožů brusle, které byly dříve velmi náchylné na rez. Dnes by měla být slitina kovu nože vyrobena ze směsi, která nepodléhá korozi, i když někdy tomu tak není. Také by měly být na suchém a teplém místě pro dobré vyschnutí jako zbytek hokejové výstroje a výzbroje.

Na hokejové helmě si hráči všímají hlavně plexiskla, které si postříkují speciálními spreji. Tyto spreje by měly zabraňovat především mlžení a orosení plexiskla. Dále u zbytku hokejové výstroje je důležité, aby byly jednotlivé komponenty na suchém a teplém místě, zamezí se tím šíření plísní, bakterií a prodlouží se životnost výstroje.

Jedna z nejvíce viditelných částí hokejové výzbroje a výstroje jsou hokejové dresy, ty se pravidelně perou a suší za účelem udržení kvality materiálu.

Pro přesun hokejové výstroje se používá hokejová taška. Jde o objemný vak, do kterého je možné uložit téměř všechny části hokejové výstroje a výzbroje a zbylá příslušenství. Pouze hokejová hůl se dovnitř neukládá, mají svůj vak nebo se převážejí splepené lepicí páskou dohromady.

3.4.4 SEKUNDÁRNÍ PŘÍSLUŠENSTVÍ HOKEJOVÉ VÝZBROJE A VÝSTROJE

Příslušenství a části hokejové výzbroje a výstroje, které jsou nepovinné, ale patří k výbavě téměř každého hokejisty. Jedná se například o: lepicí pásku tzv. „kobercovka“ (používá se na omotávání bladu a shaftu); chránič na zuby; chrániče bruslí; brusný kámen (používá se při stržení hrany brusle); chrániče nártu (upevňují se na brusle pro ještě větší ochranu chodidla); pásky na holeně (upevňují se jimi holeně a štulpny); vosk na čepel; chrániče kolen (pro brankáře); brankářské plexisklo pod masku.

3.4.5 ROZDÍL MEZI HOKEJOVOU VÝSTROJÍ A VÝZBROJÍ

Hokejová výzbroj se liší od hokejové výstroje hlavně funkčností. Hokejová výstroj má za úkol především chránit hráče od nárazů, úderů a následných zranění. Naopak hokejová výzbroj pomáhá hráči k prokázání svých schopností a dovedností na ledě, kdy za pomoci

hokejky ovládá kotouč a hráč tak může prokázat své hokejové dovednosti. Brusle naopak umožňují hokejistům pohyb na ledě a díky nim využít své schopnosti jako například rychlost a obratnost na ledové ploše.

3.5 HOKEJOVÉ ZNAČKY V ČR

Jedny z neznámějších československých hokejových značek jsou hokejky Artis, Lion a také hokejová značka VHV Opus, za zmínku také stojí výrobce hokejových rukavic Gala nebo výrobce bruslí Botas.

3.5.1 VHV OPUS

Firma Opus byla založena 14. 9. 1923 a tehdy měla právní formu „společenstva s ručením omezeným“. V lednu 1928 se změnil název firmy na „OPUS“. Nejprve se specializovala na výrobu koňských postrojů a výrobu výstroje a výzbroje pro jezdecký sport. Dále svou výrobu rozšířila o hokejové brašny a „kletry“ (horolezecká brašna). Po roce 1948 došlo k novému výrobnímu zaměření. Šlo o vývoj a výrobu hokejové výstroje pod značkou VHV. VHV výstroj používalo v těchto letech i národní mužstvo nebo prvoligová mužstva. V lednu roku 1954 pak také dochází k další změně názvu na „OPUS výrobní družstvo řemenářů, sedlářů a brašnářů“, bylo to v důsledku voleb a vítězství komunistů. V posledních 40. letech se firma zaměřuje na výrobu hokejové výstroje a výzbroje a podobné sporty jako je hokejbal, in-line hokej atd. Firma má také zkušenosti se zahraničními velkovýrobci jako je například společnost Reebok, o čemž se zmiňují i na svých internetových stránkách.

„Od roku 1991 naši modeláři úzce spolupracovali s firmou Karhu Canada (později CCM, nyní Reebok), pro kterou jsme až do roku 2005 vyráběli statisíce kalhot ročně. Další rozšíření výrobního programu pro nás znamenal začátek spolupráce s finskou firmou C.P.E. Production Oy. Od roku 1998 ve spolupráci s touto firmou vyrábíme protiúderové chrániče pro ozbrojené složky. Za 15 let této spolupráce se nám podařilo vyhrát řadu výběrových řízení v různých zemích Evropy (Anglie, Francie, Norsko, Finsko, Maďarsko) a dodat jim tisíce chráničů do akce i na trénink.“ (www.vhv-opus.cz 2019)

I dnes se firma z velké části věnuje výrobě hokejových komponentů. V roce 2016 se firma VHV Opus přejmenovala na C.P.E. OPUS Prague a.s., avšak hokejová výzbroj a výstroj i nadále nese tradiční logo VHV.

3.5.2 LION - BOHEMIA SPORT TRADE, SPOL. S R. O.

Historie horažďovického závodu se situuje do 2. poloviny 20. století. V té době spadal pod národní podnik SPORT PRAHA, ke kterým se řadily jednotlivé závody s daným zaměřením, mezi ně patřil i horažďovický. Dodnes se zde vyrábí jedny z nejnámějších českých hokejových holí, nyní Bohemia Sport, LION. O horažďovickém závodě se zmiňuje i Jozef Čapla ve své knize. Vzpomíná zde na výrobu hokejek a jejich následovnou úpravu a snahu vyrobit hokejovou hůl s co nejlepšími parametry. „*Dlouhým tvořením a formováním tohoto modelu v českých Horažďovických s ředitelem panem Selmatem a jeho spolupracovníky toto pojmenování hokejky vlastně vyšlo od pana Křížka, který každou vyrobenou hokejku osobně kontroloval a hráčům národního mužstva ji jejich jménem černou tužkou signoval. On první tuto hokejku pojmenoval „čaplovka“. Později dostala jméno ALPAČ, ale začalo to dávno, dávno předtím...*“ (Čapla 2015, s. 16)

Právě díky této hokejce, která měla jako jedna z prvních hokejek ohnutou čepel, dostal závod, situovaný v Horažďovicích, takového věhlasu. O tom se zmiňuje i společnost Bohemia Sport na svých stránkách.

„Horažďovický závod jako první v Evropě přichází s výrobou hokejové hole s ohnutou lopatkou. Mezi nejkvalitnější vyráběné hokejové hole patřily hole ARTIS CZECHOSLOVAK LION. Kvalita těchto holí spočívala především v důkladném výběru materiálu na žerdě a na lopatky, přičemž se používal buk a jasan. Pro zvýšení odolnosti se lopatka máčela do laku. Žerd' byla stříkána barvou a nápis byl proveden sítotiskem. Byly vyvinuty první závodní hokejové hole pro potřeby hráčů I. hokejové ligy. Přední hokejové kluby v ČSSR byly zásobovány přímo ze závodu v Horažďovicích. Firma získala odbyt do západních zemí (Švédsko, Norsko, Finsko, Německo, Rakousko, Švýcarsko). Jedna čtvrtina produkce byla vyvážena.

V roce 1991 se závod 03 Horažďovice osamostatnil a vznikl státní podnik Bohemia Sport. Nový podnik se navrácí k výrobě zahradních lehátek, která výrobně doplňují období, kdy není výroba plně vytížena produkcí hokejových holí a sání.

V roce 1993 je podnik privatizován a stává se společností s ručením omezeným Bohemia Sport. V roce 1995 se společnost vrací u hokejových holí ke značce LION. Hokejové hole LION slaví návrat do extraligy ledního hokeje. Značka se prosazuje v silné konkurenci zahraničních výrobců i na domácím spotřebním trhu. Společnost Bohemia Sport se podařilo rozvinout a díky tomu došlo k navýšení exportu do zahraničí nad 50 %

celkové produkce. Největší podíl na exportu má Skandinávie a Německo.“
(www.bohemia-sport.cz 2019)

3.5.3 BOTAS

Výrobce kvalitní sportovní obuvi, firma vznikla v roce 1949 pod původním názvem Botana. V počátcích se firma zaměřovala na výrobu pánské obuvi, časem se výroba sportovní obuvi dostává až na polovinu celé produkce, která dále roste.

S hokejovými bruslemi Botas, se hrálo především v druhé polovině minulého století. Ve své době velmi úspěšná značka, o čemž svědčí i povědomí Čechů o této značce. *„Legendární značka BOTAS se narodila v roce 1963. Obrovská produkce sportovní obuvi směřovala na trhy celého světa, kvalitní obuv BOTAS se prosadila i v silné konkurenci. Botasky si podmanily Anglii, Francii, Německo i Ameriku. Botasky řádily v Kanadě, ve Švédsku, ale i v Austrálii nebo na Novém Zélandu. V devadesátých letech se společnost BOTAS proměnila v akciovou společnost, v nových podmínkách se chvíli hledala. Mezi roky 1990 až 1996 využívaly skvělé kvalitní produkce světoznámé značky PUMA, JOFA, KOHO, BAUER nebo SALOMON. V roce 1995 provedla firma BOTAS nutnou restrukturalizaci firmy (pod novým vlastníkem) a dnes je značka BOTAS zpátky a silnější než kdy předtím. V roce 2000 tradiční značka BOTAS objevuje nové logo, moderní, jednoduché a praktické, přitom elegantní - to odpovídá tradiční filozofii firmy BOTAS. Botasky patřily k povinné výbavě řady špičkových českých sportovců, kteří triumfovali na olympijských hrách a světových šampionátech. Nejznámější z nich jsou legendární sourozenci Romanovi, slavná a krásná Věra Čáslavská, skvělý, a hlavně zlatý skokan na lyžích Jiří Raška.“* (www.Botaska.cz 2019)

3.6 SVĚTOVÉ HOKEJOVÉ ZNAČKY

Na český trh s hokejovou výstrojí a výzbrojí měly zajisté vliv i zahraniční společnosti. O tom se zmiňuje i bývalý český hokejista Jozef Čapla ve své knize. *„Po návratu z Kanady vedla moje první cesta do Horažďovic. Dovezl jsem s sebou hokejky od Mikity, které jsme pak s ředitelem Selmatem důkladně „studovali“. Hokejky jsme „rozpitvali“ do poslední části, jako když rozeberete auto do posledního šroubku.“* (Čapla 2015, s. 51). I díky Mikitovi, Čapla také začal vyrábět zahnuté čepele jako první v Evropě.

3.6.1 HOKEJOVÉ ZNAČKY 21. STOLETÍ

Dnes je na trhu poměrně velký výběr hokejových značek. Ne všechny však dosahují takových kvalit.

Mezi nejznámější a nepoužívanější hokejové značky dnes patří Bauer, CCM, Reebok a Easton. Bauer Hockey je původem kanadská značka založena roku 1927, dnes patří mezi nejsilnější hokejové značky na trhu. Pod Bauer Hockey spadá například již zmiňovaná značka Easton Hockey, Inc., dále značky Cascade a Itech. Výrobky Bauer se dají dělit na základní 3 typy Supreme, Vapor a Nexus. Každý z těchto typů má svá specifika, aby si každý hráč či brankář dokázal vybrat pro sebe tu nejlepší možnou variantu.

Největší konkurencí je značka Reebok, se kterou se přetahuje o prvenství na hokejovém trhu. Reebok (založení r. 1958 VB) je dceřinou společností značky Adidas. Pod značku Reebok dnes spadají „legendární“ značky JOFA a KOHO. Od roku 2004 spadá pod Reebok také jedna z nejstarších hokejových značek CCM. Canada Cycle & Motor Co. Ltd. brand sahá až do 19. století, kdy byla také založena. Ve 20. stol. si pak vybudovala silné postavení na trhu, což dokazuje i to, že s jejími produkty hráli hráči jako Paul Henderson, Darryl Sittler nebo Mark Messier.

Za zmínění také stojí značky Sher-Wood, Warrior, Itech, STX, TPS, Winnwell a brankářské značky Vaughn, REY, Brian's.

3.6.2 HOKEJOVÉ ZNAČKY 20. STOLETÍ

V minulém století se používalo spoustu odlišných hokejových značek, některé z nich se používají dodnes a některé již zanikly. Každá z těchto značek se snažila vymyslet co nejvíce funkční hokejovou výstroj a výzbroj. Výroba však byla hodně omezena možnostmi doby, což je vidět i na materiálech. Dalo by se částečně i říci, že některé výrobky byly svými tvary dost bizarní oproti tvarům hokejové výstroje a výzbroje z dnešní doby. Zde je výčet těch nejznámějších z nich:

- Cooper – celý název zní Cooper Canada Ltd., je známá kanadská značka, která vyráběla téměř všechny části hokejové výstroje a výzbroje, a to od brankářských helem, až po hráčské hole a rukavice. Byla založena roku 1905.
- Koho – původně finská značka, která byla proslulá díky svým skvělým dřevěným hokejkám a také díky brankářskému vybavení, na které se také zaměřovala.

Úspěch slavila hlavně v 2. polovině 20. století. Značku Koho podporoval například i Jaromír Jágr.

- Jofa – je značka, která pochází ze Švédska, známá především díky svým helmám, které nosil i Wayne Gretzky.
- ABC – značka, která vyráběla hlavně helmy, podobný tvar jako u Gretzkyho typu.
- Roces – specifický typ bruslí vyráběný dodnes.
- Daust – hokejové brusle používané hlavně v 2 polovině 20. století.
- Graf – skvělí výrobci hokejových bruslí s dlouhou tradicí, pocházející ze Švýcarska. První brusle byly, představeny v roce 1937. Brusle graf například preferoval i Martin Straka skvělý plzeňský útočník a vítěz Olympiády v Naganu.
- Adidas – i velmi známá značka jako Adidas se v 80. letech minulého století snažila produkovat hráčské hokejové brusle, nicméně neúspěšně. Po roce 2006 se podařilo Adidasu produkovat kvalitní brusle, a to díky odkoupení značkou Reebok.
- Micron – značka, která nebyla příliš známou na evropském území, s kořeny v Kanadě. Zaměřovala se hlavně na výrobu hokejových bruslí v 80. a 90. letech minulého století, v roce 1994 byla odkoupena značkou Bauer.
- Tackla – stejně jako značka Koho, pochází z Finska, v 90. letech minulého století byli věhlasné hlavně hokejovou výstrojí (především kalhoty, lokty, hráčská vesta a rukavice), tato značka vyrábí i dnes.
- Heaton – výrobce brankářské hokejové výstroje dnes spadá pod CCM.
- Torspo – počátky značky sahají až do roku 1970, jedná se o Finsko-Švédskou značku, nejúspěšnější období této značky spadá od 70. do 90. let minulého století, v té době expandovala do Skandinávie, Evropy, Ruska (KHL) a Severní Ameriky (NHL).
- Nike Bauer- v roce 1994 Nike koupilo Canstar, mateřskou společnost Bauer. Nejdříve Nike představilo „Nike Air Zoom skate“, které neneslo brand značky Bauer, až v roce 2006 se začaly vyrábět brusle pod společným názvem NikeBauer. Následně v roce 2008 Nike prodalo značku Bauer, jejíž celý název dnes zní Bauer Hockey.
- Titan – výrobce dřevěných hokejových holí, který spadá pod Jofu.

-
- Winnwell – kanadská značka, která na hokejovém trhu setrvává již od roku 1906. S hokejovými výrobky Winnwell hrál například i Mark Messier.

Znamé typy dřevěných hokejových holí: Lion, Artis, Sher-wood, Fischer, Tohos, Louisville.

3.7 ANKETA S HOKEJISTY

Do bakalářské práce jsem zapojil i anketu s bývalými/současnými hokejisty a kustody, jelikož nikdo jiný nemá takovou zkušenost s hokejovou výstrojí a výzbrojí jako hokejisté, kteří ji dennodenně používají. V dřívějších dobách si ji dokonce upravovali pro své vlastní potřeby.

Každému z hráčů jsem položil stejné otázky, které byly otevřené. Všichni hokejisté měli stejné podmínky a libovolný prostor k odpovědím na položené otázky. Nejdříve jsem tyto otázky položil svému otci a dědovi, abych získal primární zpětnou vazbu a zjistil, zda otázky jsou položeny jasně a pochopitelně. Jen dodám, že oba dva jsou bývalí profesionální hráči Karel Šmíd st., Karel Šmíd ml.

Milan Kraft

Narozen:	17. ledna 1980 39 let, Plzeň
Pozice:	střední útočník („centr“)
Držení hole:	vpravo
Nejvýznamnější mužstva:	HC Lasselsberger Plzeň, Prince Albert Raiders, Pittsburgh Penguins, Avangard Omsk
Největší úspěchy:	zlatá medaile z MS juniorů ve Švédsku, 2x zlaté medaile z 1. české hokejové ligy

1. Jak dlouho jste byl hráčsky aktivní?

Hokejově aktivní cca 29 let, profesionálně cca 17let.

2. Nejdůležitější komponenta hokejové výstroje a výzbroje?

Brusle, helma, hůl, rukavice.

3. Jakým vývojem prošla hokejová výstroj a výzbroj během Vaší kariéry? U jakých částí došlo k nejvýraznějším změnám?

Během mé kariéry se výstroj začala odlehčovat, byla více na tělo. Např. brusle již nebyly kožené, ale byly použity jiné umělé materiály. Pomalu končila éra dřevěných hokejek a byl start hokejek kompozitních či grafitových.

4. Jaké benefity nebo zápory přinesl vývoj hokejové výstroje a výzbroje?

Výstroj je lehčí a sedí dobře na těle, naopak opotřebení je daleko rychlejší, navíc při vyšší pořizovací ceně.

5. Myslíte si, že vývoj hokejové výzbroje a výstroje pomohl i k vývoji hokeje jako takovému? Pokud ano, jaký způsobem?

Největší rozdíl je patrný na hokejkách. Nové materiály zrychlily střely a přihrávky. I díky tomuto faktoru je dnes hra rychlejší.

6. Měl jste nějaké rituály při oblékání hokejové výstroje a výzbroje? Rituály jsem žádné neměl.

Stejný způsob oblékání jsem si vytvořil hlavně častým používáním – tj. 1- 2x denně. Pořadí jsem pak téměř neměnil, vždy jsem se oblékal stejně. Na zápas jsem musel mít vždy tři stejné hokejky.

7. Jsou nějaké způsoby úpravy výstroje a výzbroje, které se dnes už nepoužívají, a vy jste používal?

Přesto, že je několik výrobců a modelů, jsou hráči, kteří si budou vždy výstroj ještě upravovat. Já jsem například pokaždé upravoval kalhoty tím, že jsem některé vnitřní části odstranil z důvodu komfortnějšího pohybu. Naopak jsem přidával lehký kus plastu na zadní stranu vesty.

8. Tři nejznámější hokejové značky Vaší éry?

VHV, Jofa, Titan, Koho, CCM, Easton.

9. Jakou hokejovou značku jste preferoval?

Chrániče Jofa, Rukavice a hokejky Easton. Brusle a helmu CCM.

10. Je podle Vás správné, jakým způsobem zasahuje Český svaz do úprav hokejové výstroje a výzbroje?

Nevím, jak moc svaz reguluje výstroj, ale pokud ano, tak snad vždy v celosvětovém trendu, dle celosvětových pravidel.

11. Měly by být nějaké části hokejové výstroje povinné, které ještě nejsou?

U dětí jsou povinné nákrčníky. V dospělé hokeji nejsou, je otázkou zda toto pravidlo zavést i v této kategorii. Jinak si myslím, že jsou hráči chráněni dostatečně. Dostatečně tak, aby byli chráněni a přesto neomezení v pohybu po ledě.

12. V jakém směru si myslíte, že se dále bude vyvíjet hokejová výstroj a výzbroj?

Velké značky jako Bauer nebo CCM vymýšlejí stále nové technologie a prvky. Nedokážu ale odhadnout, jakým směrem se dál vydají. Rád se nechám překvapit.

13. Jaký je největší rozdíl v hokejové výstroji a výzbroji v počátcích a nyní?

Jak jsem již zmiňoval, výstroj byla dříve kožená, daleko těžší než dnes. V průběhu zápasu ještě ztěžkla potem. Na druhou stranu víc vydržela, dala se používat více sezón.

14. Myslíte si, že ve vývoji hráčské výstroje se udělaly větší pokroky než v brankářském vybavení?

To úplně nedokážu posoudit, ale střely jsou skoro každým rokem rychlejší, proto i vybavení musí být co nejkvalitnější. V tomto směru nejsou brankáři jistě pozadu.

15. Prostor pro vyjádření hráčů k tématu:

Téma bakalářské práce se zaměřením na výstroj a výzbroj hráčů ledního hokeje je velice zajímavé. Téma je zajímavé zvláště pro širokou veřejnost, neboť při zápase vidí pouze helmu, dres, rukavice, kalhoty, brusle a hokejku.

Bohuslav Ebermann

Narozen:	19. září 1948 (70 let), Vochoz, Československo
Držení hole:	vlevo
Pozice:	levé křídlo
Nejvýznamnější kluby:	Dukla Jihlava, Škoda Plzeň, HC Lausanne, Brûleurs de Loups de Grenoble
Největší úspěchy:	zlatá medaile z MS v Rakousku, 2x zlaté medaile ČSR hokejové ligy

1. Jak dlouho jste byl hráčsky aktivní?

1956-1991 (35 let).

2. Nejdůležitější komponenta hokejové výstroje a výzbroje?

Brusle.

3. Jakým vývojem prošla hokejová výstroj a výzbroj během Vaší kariéry? U jakých částí došlo k nejvýraznějším změnám?

Během mé kariéry se výrazně zlepšila kvalita a tím i ochrana hráčů.

4. Jaké benefity nebo zápory přinesl vývoj hokejové výstroje a výzbroje?

Výrazně ubylo zranění.

5. Myslíte si, že vývoj hokejové výzbroje a výstroje pomohl i k vývoji hokeje jako takovému? Pokud ano, jaký způsobem?

Zkvalitněním výstroje (použitím lehkých materiálů), se zlepšila rychlost a celkově pohyb hráčů.

6. Měl jste nějaké rituály při oblékání hokejové výstroje a výzbroje?

Ano, odpoledne před zápasem káva a dort, před zápasem obutí levé brusle jako první.

7. Jsou nějaké způsoby úpravy výstroje a výzbroje, které se dnes už nepoužívají, a vy jste používal?

Ne, používal jsem standartní výzbroj JOFA, KOHO bez úprav.

8. Tři nejznámější hokejové značky Vaší éry?

TITAN, KOHO, BAUER.

9. Jakou hokejovou značku jste preferoval?

V národním mužstvu jsem byl pod smlouvou s finskou značkou TITAN (hokejky, rukavice).

10. Je podle Vás správné, jakým způsobem zasahuje Český svaz do úprav hokejové výstroje a výzbroje?

Český svaz se bohužel musí řídit mezinárodními pravidly LIHG.

11. Měly by být nějaké části hokejové výstroje povinné, které ještě nejsou?

Napadá mě pouze chránič zubů.

12. V jakém směru si myslíte, že se dále bude vyvíjet hokejová výstroj a výzbroj?

Určitě směrem k bezpečnosti hráčů.

13. Jaký je největší rozdíl v hokejové výstroji a výzbroji v počátcích a nyní?

Rozdíl vidím v kvalitě a ve váze.

14. Myslíte si, že ve vývoji hráčské výstroje se udělaly větší pokroky než v brankářském vybavení?

Největší pokrok vidím u výzbroje brankářů (masky, betony, rukávy, plastron, kalhoty).

15. Prostor pro vyjádření hráčů k tématu:

Závěrem bych chtěl říct, že hokejová výstroj z doby mého působení prošla enormním vývojem a je jen dobře, že to bylo vždy k prospěchu hráčů.

Tomáš Vlasák

Narozen:	1. února 1975 (44 let), Praha, Československo
Držení hole:	vpravo
Pozice:	pravé křídlo
Nejvýznamnější kluby:	HC Škoda Plzeň, Hämeenlinnan Pallokerho, Lowell Lock Monsters (AHL), Los Angeles Kings (NHL), HC Ambri-Piotta (SUI), Avangard Omsk (RUS), HC Slavia Praha (CZE), Linköpings HC (SWE)
Největší úspěchy:	3x MS 1999, 2000, 2001, zlatá medaile z České extraligy ledního hokeje, zlatá medaile z Ruské superligy ledního hokeje

1. Jak dlouho jste byl hráčsky aktivní?

Hokej jsem začal hrát v 5 letech a končil ve 40 letech. Jinak profesionální kariéra trvala 22 let.

2. Nejdůležitější komponenta hokejové výstroje a výzbroje?

Pro mě asi určitě brusle a hokejka.

3. Jakým vývojem prošla hokejová výstroj a výzbroj během Vaší kariéry? U jakých částí došlo k nejvýraznějším změnám?

Výstroj se samozřejmě neustále zlepšuje a lépe chrání hráče. Asi největší změnou bylo, když se z dřevěných hokejek přešlo na ty kompozitní.

4. Jaké benefity nebo zápory přinesl vývoj hokejové výstroje a výzbroje?

Lepší se neustále materiál, který lépe chrání, ale mně osobně vadilo, že když mně něco sedělo tak za 1 až 2 roky se to již přestalo vyrábět.

5. Myslíte si, že vývoj hokejové výzbroje a výstroje pomohl i k vývoji hokeje jako takovému? Pokud ano, jaký způsobem?

Ano. Zejména brusle, hráči jsou na nich rychlejší a hokejka, která zlepšuje tvrdost střelby.

6. Měl jste nějaké rituály při oblékání hokejové výstroje a výzbroje?

Ano. Vždy jsem začínal pravou bruslí.

7. Jsou nějaké způsoby úpravy výstroje a výzbroje, které se dnes už nepoužívají, a vy jste používal?

Ano. Dřevěná hokejka se již nepoužívá.

8. Tři nejznámější hokejové značky Vaší éry?

Koho, Bauer, CCM.

9. Jakou hokejovou značku jste preferoval?

Brusle Bauer a hokejky Easton, Bauer a holenní chrániče Jofa

10. Je podle Vás správné, jakým způsobem zasahuje Český svaz do úprav hokejové výstroje a výzbroje?

Ano. A zejména u dětí.

11. Měly by být nějaké části hokejové výstroje povinné, které ještě nejsou?

Žádné mě nenapadají.

12. V jakém směru si myslíte, že se dále bude vyvíjet hokejová výstroj a výzbroj?

Neustále se budou hledat nové a lepší materiály.

13. Jaký je největší rozdíl v hokejové výstroji a výzbroji v počátcích a nyní?

Je to nesrovnatelné. Především v materiálech, pohodlnosti a komfortu pro hráče.

14. Myslíte si, že ve vývoji hráčské výstroje se udělaly větší pokroky než v brankářském vybavení?

Myslím, že je to zhruba na stejné úrovni.

Rudolf Pejchar

Narozen:	23. března 1968, Plzeň, Československo
Pozice:	Brankář
Nejvýznamnější kluby:	HC Energie Karlovy Vary, Lillehammer IK, HC Slavia Praha, HC Plzeň,
Největší úspěchy:	stříbrná medaile na MSJ 1987 Slovensko, stříbrná medaile z Československé hokejové ligy 1991/1992

1. Jak dlouho jste byl hráčsky aktivní?

Aktivně jsem hrál 19 let.

2. Nejdůležitější komponenta hokejové výstroje a výzbroje?

Helma, lapačka vyrážecíka.

3. Jakým vývojem prošla hokejová výstroj a výzbroj během Vaší kariéry? U jakých částí došlo k nejvýraznějším změnám?

Vývoj se hlavně zaměřil na odlehčení materiálu.

4. Jaké benefity nebo zápory přinesl vývoj hokejové výstroje a výzbroje?

Určitě odlehčení a zmenšení výstroje.

5. Myslíte si, že vývoj hokejové výzbroje a výstroje pomohl i k vývoji hokeje jako takovému?

Pokud ano, jaký způsobem?

Ano, došlo ke zrychlení hry.

6. Měl jste nějaké rituály při oblékání hokejové výstroje a výzbroje?

Každý hráč má svoje rituály. Já jsem oblékal vše z pravé strany a hokejku speciálně omotával.

7. Jsou nějaké způsoby úpravy výstroje a výzbroje, které se dnes už nepoužívají, a vy jste používal?

Myslím, že nic zvláštního.

8. Tři nejznámější hokejové značky Vaší éry?

Bauer, Cooper, Vaughn.

9. Jakou hokejovou značku jste preferoval?

Bauer.

10. Je podle Vás správné, jakým způsobem zasahuje Český svaz do úprav hokejové výstroje a výzbroje?

Myslím, že je to dobře.

11. Měly by být nějaké části hokejové výstroje povinné, které ještě nejsou?

Určitě nákrčníky.

12. V jakém směru si myslíte, že se dále bude vyvíjet hokejová výstroj a výzbroj?

Bude se zmenšovat a pořád zlehčovat.

13. Jaký je největší rozdíl v hokejové výstroji a výzbroji v počátcích a nyní?

Kvalita provedení a odlehčení materiálu.

14. Myslíte si, že ve vývoji hráčské výstroje se udělaly větší pokroky než v brankářském vybavení?

Podle mě je vše na stejné úrovni.

15. Prostor pro vyjádření hráčů k tématu:

Dnešní výstroj používá mnoho nových komponentů jako je kevlar a kůže je nahrazena odlehčeným plastem.

Karel Šmíd ml.

Narozen:	14. května 1968, Plzeň, Československo
Pozice:	Obránce
Nejvýznamnější kluby:	HC Plzeň, Frederikshavn White Hawks, Odense Bulldogs
Největší úspěchy:	zlatá medaile z nejvyšší dánské ligy Metal Ligaen, stříbrná medaile z československé hokejové ligy

1. Jak dlouho jste byl hráčsky aktivní?

20 let.

2. Nejdůležitější komponenta hokejové výstroje a výzbroje?

Brusle a hokejka. Brusle jsou pro hokejistu jednou z nejdůležitějších částí výstroje. Samozřejmě důležité je vytvarování podle nohy, ale také nabroušení a sklon nože. Každý hráč má rád jiný typ hole, rozdělení dle tvrdosti hole a zahnutí čepele.

3. Jakým vývojem prošla hokejová výstroj a výzbroj během Vaší kariéry? U jakých částí došlo k nejvýraznějším změnám?

Výstroj se každým rokem mění, jsou používány stále lepší materiály. Velkou změnou prošly hokejky. Dříve se hrálo se dřevěnými, bez zahnutí čepele, následně se přidalo zahnutí spodní části hole. Postupně se přecházelo až ke kompozitním holím, které jsou dnes neuvěřitelně lehké a dá se s nimi daleko tvrději a přesněji vystřelit. V mojí hokejové éře měl hráč jedny brusle na cca dvě sezony, dnes má hráč klidně více párů bruslí za sezonu. Dříve se musely brusle vyšlápnout (vytvarovat, což trvalo cca 14 dní), dnes si hráč vezme brusle, vytvaruje je ve speciální peci a následně pod tlakem nafukovacích měchů se brusle krásně vytvarují na nohu hráče a odpadá nepříjemné vyšlapávání bruslí na trénincích a zápasech. To samé je u hokejových rukavic, které jsou dnes z lehkých materiálů a dlaně z jemné kůže. Hráč si je může vzít okamžitě na zápas a odpadá dřívější vymačkávání a mazání tvrdé kůže na dlaních indulonou.

4. Jaké benefity nebo zápory přinesl vývoj hokejové výstroje a výzbroje?

Výstroj je mnohem lehčí, ale někdy je to na úkor kvality, takže nevydrží tak dlouho jako dříve.

5. Myslíte si, že vývoj hokejové výzbroje a výstroje pomohl i k vývoji hokeje jako takovému? Pokud ano, jaký způsobem?

Nevím, jestli úplně výstroj ovlivnila vývoj hokeje, ale tento sport je stále rychlejší, tvrdší, techničtější a k tomu hráči potřebují mít stále lepší vybavení, takže částečně výstroj hokej ovlivňuje. Například s kompozitními holemi se používá jiná technika střelby a při správném zvládnutí techniky je pak střela daleko tvrdší a přesnější.

6. Měl jste nějaké rituály při oblékání hokejové výstroje a výzbroje?

Rituálů jsem měl spousty. Jeden za všechny, vždy jsem si oblékal první levou brusli.

7. Jsou nějaké způsoby úpravy výstroje a výzbroje, které se dnes už nepoužívají, a vy jste používal?

Ano, na vojně v Dukle Jihlava jsem od tehdejšího reprezentanta Jaroslava Benáka okoukal, že si dává molitan pod holenní chránič. Chránič byl tak dále od brusle a lépe se mi pak bruslilo. S tímto doplňkem jsem odehrál celou dvacetiletou kariéru.

8. Tři nejznámější hokejové značky Vaší éry?

Bauer, Jofa, Koho.

9. Jakou hokejovou značku jste preferoval?

Brusle Bauer, výstroj a helmu Jofa, hokejky Koho.

10. Je podle Vás správné, jakým způsobem zasahuje Český svaz do úprav hokejové výstroje a výzbroje?

Na tuto otázku nedokážu kompetentně odpovědět, ale určitá pravidla musí být nastavena. V mojí éře měli někteří brankáři tak široké betony, že se musely začít přeměřovat, to samé bylo u zahnutí hráčských holí.

11. Měly by být nějaké části hokejové výstroje povinné, které ještě nejsou?

Když hrál můj otec, začaly být povinné helmy, za mojí éry museli mít všichni hráči plexisklo na helmě. Myslím, že další část povinné výstroje by měl být chránič na zuby. V některých severských zemích je povinný chránič na krk (nákrčník).

12. V jakém směru si myslíte, že se dále bude vyvíjet hokejová výstroj a výzbroj?

Každým rokem přijdou výrobci s nějakým vylepšením, takže uvidíme, čím nás překvapí.

13. Jaký je největší rozdíl v hokejové výstroji a výzbroji v počátcích a nyní?

Je obrovský, nedá se to vůbec srovnat. Stačí, když se v televizi podíváme na některé historické zápasy, někteří hráči vypadají spíše komicky, ve srovnání s dnešními hokejisty. Je až neuvěřitelné, že brankáři chytali bez masek a hráči se vrhali do střel jen ve filcových chráničích. Hokej se neuvěřitelně zrychlil a to nejen díky hráčům, ale i díky výstroji, kterou používají.

14. Myslíte si, že ve vývoji hráčské výstroje se udělaly větší pokroky než v brankářském vybavení?

Myslím, že obě výstroje se zdokonalují, jsou čím dál více pohyblivější a lehčí.

15. Prostor pro vyjádření hráčů k tématu:

Lední hokej je krásná hra, která se neustále vyvíjí, takže i hokejová výstroj prochází neustálým zdokonalováním, jak materiálovým, tak vizuálním. Takže my všichni, co hokej milujeme, se máme na co těšit.

Petr Šulan

Narozen: 29. 3. 1982, Plzeň, Československo

Pozice: Kustod (bývalý brankář, po zranění musel ukončit kariéru)

Nejvýznamnější kluby: HC Plzeň 1929, Český národní hokejový tým

Největší úspěchy: Účast na MS Světa ve Slovensku (Kustod)

1. Jak dlouho pracujete na vaší pozici?

V roce 2010 jsem nastoupil jako kustod a masér k Plzeňskému A – týmu, takže 9 let.

2. Nejdůležitější komponenta hokejové výstroje a výzbroje?

Nejdůležitější komponenta jsou brusle, na vše ostatní si člověk zvykne hned.

3. Jakým vývojem prošla hokejová výstroj a výzbroj během Vaší funkce? U jakých částí došlo k nejvýraznějším změnám?

Každý rok se výstroj mění, hlavně je kladen důraz na to, aby výstroj a výzbroj byla co nejlehčí. Největší rozdíl vidím u hokejek, kde se to mění rok co rok. Hrál se s dřevem, dnes jsou to kompozitní hokejky a v opravdu „top“ kvalitě, neváží ani půl kila.

4. Jaké benefity nebo zápory přinesl vývoj hokejové výstroje a výzbroje?

Myslím si, že výstroj je lehčí, ale na druhou stranu to je podle mě na úkor kvality. Šetří se na materiálu, takže je to tak 50 na 50 dobře i špatně.

5. Myslíte si, že vývoj hokejové výzbroje a výstroje pomohl i k vývoji hokeje jako takovému? Pokud ano, jaký způsobem?

Myslím si, že určitě v bruslení, kde jsou brusle opravdu jak „bačkůrky“ na noze, nic těžkého a i ve střelbě dokáží hráči využít pružnost hokejky.

6. Jaké rituály hráčů Vám nejvíce utkvěly v paměti, při oblékání hokejové výstroje a výzbroje?

Nejvíce Tomáš Vlasák, ten musel mít vše úplně dokonalé. Třeba u kalhot, když si zavazoval tkaničku, tak musely být na milimetr stejně dlouhé, anebo páska na chráničích přesně nad znakem.

7. Jsou nějaké způsoby úpravy výstroje a výzbroje, které se používaly a dnes tomu již tak není?

Dříve se výstroj neměřila, takže gólmáni se různě vycpávali a přišívali si navíc chrániče. Dnes už to tak není, je to vše hlídané.

8. Tři nejznámější hokejové značky během Vašeho působení v roli kustoda?

Bauer, CCM a Reebok.

9. Jaká hokejová značka je podle Vás nejkvalitnější? Proč?

CCM a Bauer obě firmy fungují dlouho a pořád se vyvíjejí a zdokonalují. Mají pak možnost skoupit menší značky, které se prosadí na trhu.

10. Je podle Vás správné, jakým způsobem zasahuje Český svaz (IIHF) do úprav hokejové výstroje a výzbroje?

Na tuto otázku nedokážu odpovědět, ale myslím si, že vše se podrobuje NHL, nejlepší lize světa.

11. Měly by být nějaké části hokejové výstroje povinné, které ještě nejsou?

Podle mého názoru by měli hráči povinně nosit zubní chránič, někteří ho nosí, ale není to povinné.

12. V jakém směru si myslíte, že se dále bude vyvíjet hokejová výstroj a výzbroj?

Těžko říct myslím si, že už jsme dost na hraně, že už se to nedá víc posouvat, ale uvidíme, vždy něčím překvapí.

13. Jaký je největší rozdíl v hokejové výstroji a výzbroji v počátcích a nyní?

Jak jsem již psal, v kvalitě, ale rozhodně pro hráče to je nyní lepší výstroj.

14. Myslíte si, že ve vývoji hráčské výstroje se udělaly větší pokroky než v brankářském vybavení?

Obojí se zdokonaluje pořád a to brankářská výstroj je lepší, i když ne o tolik, ale rozhodně se v ní dá mnohem lépe pohybovat

Zdeněk Šmíd

Pozice: Kustod, národního mužstva

Nejvýznamnější kluby: HC Plzeň 1929, Český národní hokejový tým

Největší úspěchy: účast na několika MS, v pozici kustoda

1. Jak dlouho pracujete na vaši pozici?

Na pozici kustoda národního týmu pracuji 9 let.

2. Nejdůležitější komponenta hokejové výstroje a výzbroje?

Brusle a hokejka.

3. Jakým vývojem prošla hokejová výstroj a výzbroj během Vaší funkce? U jakých částí došlo k nejvýraznějším změnám?

Myslím si, že během posledních deseti let hokejová výstroj a výzbroj velkou proměnou neprošla. Specifické to je u hokejek a bruslí. Zde každoročně přichází výrobci s inovacemi a novými materiály.

4. Jaké benefity nebo zápory přinesl vývoj hokejové výstroje a výzbroje?

Nesporným benefitem je hmotnost. Stávající výstroj je lehčí a ohebnější. Z praktického hlediska je důležité i rychlejší schnutí. To se oceňuje zejména při vícefázových trénincích.

5. Myslíte si, že vývoj hokejové výzbroje a výstroje pomohl i k vývoji hokeje jako takovému? Pokud ano, jaký způsobem?

Určitě pomohl. Hokejisté jsou rychlejší, obratnější. U střel registrujeme vyšší rychlost, což je dáno samozřejmě šikovností hokejistů, ale bezesporu také použitým materiálem na hokejky.

6. Jaké rituály hráčů Vám nejvíce utkvěly v paměti při oblékání hokejové výstroje a výzbroje?

Setkal jsem se s hokejistou, který si v šatně pravidelně četl bibli. Libor Hronek chodí před každým zápasem za kustodem s prosbou, aby mu vybral hokejku na zápas (každý hokejista má připraveny tři hole).

7. Jsou nějaké způsoby úpravy výstroje a výzbroje, které se používaly a dnes již tomu tak není?

Když byly dřevěné hokejky, hráči si je různě upravovali pilníkem a smirkovým papírem, pod teplým vzduchem si je ohýbali. Dnes se s dřevěnými hokejkami již na reprezentační úrovni nehraje.

8. Tři neznámější hokejové značky během Vašeho působení v roli kustoda?

CCM, BAUER, WARRIOR

9. Jaká hokejová značka je podle Vás nejkvalitnější? Proč?

Rozdělil bych podle typu produktů - CCM - oblečení (nárameníky, náloketníky, holeně, kalhoty, rukavice). Lehký a rychleschnoucí materiál. Potvrzuje to i fakt, že značku nejčastěji používají naši top hokejisté.

BAUER - brusle. Kvalita, lehkost, ohebnost, přizpůsobení se noze.

10. Je podle Vás správné, jakým způsobem zasahuje Český svaz (IIHF) do úprav hokejové výstroje a výzbroje?

Český svaz do výstroje nezasahuje. IIHF ano, ale drží se daných a schválených předpisů a pravidel.

11. Měly by být nějaké části hokejové výstroje povinné, které ještě nejsou?

Chrániče nártů (jedná se o chránič, který se upevňuje na již nazutou brusli).

12. V jakém směru si myslíte, že se dále bude vyvíjet hokejová výstroj a výzbroj?

Zkvalitňování materiálů, další odlehčování výstroje a zvyšování nároků na bezpečnost hráčů.

13. Jaký je největší rozdíl v hokejové výstroji a výzbroji v počátcích a nyní?

Množství výstroje, ochrana hráčů. Vzpomínám si na zápasy, kde se hrálo bez přileb, používaly se lehké nárameníky, vesty a kalhoty, někdy pouze dresy.

14. Myslíte si, že ve vývoji hráčské výstroje se udělaly větší pokroky než v brankářském vybavení?

Myslím si, že pro všechny hráče jsou pokroky stejné. Jak pro hráče v poli, tak pro brankáře.

4 METODIKA PRÁCE

Zásadním krokem pro tvorbu bakalářské práce bylo shromáždění a prostudování informací o historii hokejové výstroje a výzbroje v ČR a hokejové historii. Šlo o odbornou literaturu, kterou jsem čerpal z vědecké knihovny města Plzeň.

Potřebné doplňující podklady jsem získával z internetových domén, které se dané problematice věnovaly. Dále jsem získával informace konzultováním se současnými/ bývalými hokejovými hráči.

Bakalářskou práci jsem doplnil anketou s hokejisty, od kterých jsem získal cenné zkušenosti o hokejové výstroji a výzbroji. Ač jsem se potýkal s velkým časovým vytížením hráčů, všichni dotazovaní respondenti na anketu odpověděli.

Všechny získané informace jsem porovnal. Začal jsem utvářet ucelený souhrn získaných podkladů historického vývoje výstroje a výzbroje se zaměřením na Českou republiku. Cílem bylo sjednotit získané materiály ohledně dané tematiky do jednoho celku a vytvořit přehled ve zmíněné problematice.

5 POROVNÁNÍ VÝVOJOVÝCH STADIÍ HOKEJOVÉ VÝSTROJE A VÝZBROJE

5.1 VÝVOJ HRÁČSKÉ VÝSTROJE A VÝZBROJ

5.1.1 HOKEJOVÁ HŮL

Od úplného počátku prošly hokejové hole velkými změnami, ať hmotností, tvaru nebo materiálu, ze kterého jsou vyrobeny. Úplně první hokejky spíš vypadaly jako hole nebo lehce opracované kusy dřeva zahnuté do tvaru L (u některých by se dalo říci, že jsou podobné písmenu J).

„První hokejové hole přivezli do Čech pražští hráči, kteří se zúčastnili turnaje v Chamoni 1909 a tam sedm holí nového typu zakoupili. Zásadních změn ve tvaru hráčské h. dlouho nedoznala, první zakřivené čepele se objevily v Kanadě 1962 zásluhou S. Mikity a R. Hulla, kteří nahříváním hole tvarovali tlakem (např. pod dveřmi). První h. se zakřivenou čepelí přivezl do ČSSR obránce J. Čapla ze zájezdu čs. mužstva do Kanady 1963, kde ji dostal od S. Mikity. Hole s čepelí zakřivenou do pravidelného oblouku nebo jen ve špičce do „vrtule“ s otevřenou špičkou se v širokém měřítku používaly od 70. let, už vyráběné v továrně“ (Gut, Pacina 1986, s. 150).

Nejzásadnější změnou u tvaru hokejové hole bylo především v čepeli. Naopak u žerdi (shaftu) byly změny pouze v zakulacení nebo hranatosti. Z počátku byly hokejové čepele rovné, proto bylo puk těžké zvednout z ledové plochy, až podtočení a zahnutí vše zjednodušilo. *„Zakřivená čepel zvyhodňuje biomechanicky kontrolu kotouče a střelbu po ruce“ (Gut, Pacina 1986, s. 151). To zmiňuje i Zdeněk Šmíd (2019) kustod národního družstva v odpovědi na anketu: „Když byly dřevěné hokejky, hráči si je různě upravovali pilníkem a smirkovým papírem a pod teplým vzduchem si je ohýbali. Dnes se s dřevěnými hokejkami již na reprezentační úrovni nehraje.“*

U materiálu taktéž došlo k obrovskému pokroku. Kolem roku 1900 byly hokejové hole vyráběné z jednoho kusu dřeva, poté se začalo spojovat více částí. Ve 20. století se začalo dřevo kombinovat se sklolaminátem a plasty. *„Výroba hole H. vyráběná z počátku z bukového nebo jasanového dřeva, původně z jednoho kusu se začala skládat z jednotlivých dílů, lepila se lepidly vzdorujícími vodě a mrazu a zpevňovala se na čepeli a patce izolační páskou. V pozdější době pronikly do výroby nejrůznější i letecké lamináty, kombinované a lepené dřevem v několika vrstvách (frézování laminátových plátků, lamelová rukojeť, čepel obalovaná sklolaminátem a prosáklá pryskyřicí apod.). Od roku 1982 někteří zahraniční výrobci se snaží proniknout na trh s holemi vyrobenými*

z kovových slitin či umělých hmot, které zaručují jednodušší a lacinější výrobu a značně vyšší trvanlivost hole“ (Gut, Pacina 1986, s. 151).

Dnes téměř všichni vrcholoví hokejisté používají kompozitní hole, což je spojení několika materiálů do jednoho tak, aby vyrobená hůl měla ideální vlastnosti pro zacházení. Tyto hole se vyskytly na trhu po roce 1990. První hole z kompozitu byly však příliš tvrdé pro střelbu a až ve 21. století se staly „fenomémem“ doby pro své vlastnosti.

Hlavním rozdílem mezi kompozitními a dřevěnými hokejkami je ve flexibilitě a váze. Díky pružnosti jsou schopny kompozitní hole vymrštít puk mnohem větší rychlostí při střelbě. Naopak snížená hmotnost pomáhá k lepší manipulaci s kotoučem a příliš hráče při ní nezatěžuje. Což dokazuje i tvrzení Vlasáka (2019), že pro něj byla největší změna přechod z dřevěných holí na kompozitní.

„Největší rozdíl vidím u hokejek, kde se to mění rok co rok. Hrál se s dřevem, dnes jsou to kompozitní hokejky a v opravdu „top“ kvalitě, neváží ani půl kila“ (Šulan 2019).

Obrázek 1. Hokejová hůl používaná na přelomu 19. a 20. století

Obrázek 2. Dřevěné hokejové hole používané v 2. polovině 20. stol.

Obrázek 3. Kompozitní hůl, nejpoužívanější typ hokejové hole ve 21. Století

5.1.2 HELMA (PŘILBA)

Hráčská helma se začala používat ve větší míře až ve 2. polovině 20. století. Bylo to díky nařízení IIHF o povinné výbavě každého hráče na ledě. Do té doby byly přilby nepovinné a hráči je nosili, pokud jim vyhovovaly, nebo po zraněních. „Podle svědectví čs. reprezentanta na olymp. turnaji 1920 v Antverpách J. Palouše, svědectví jinak neprokázaného, nosili Kanadáné na tomto turnaji p. ze zkřížených ocelových per, obšitých kůží. První p. v čs. hokeji nosili někteří hráči LTC Praha v druhé polovině 20. století. Nošení přileb je povinné od ve všech čs. soutěžích řízených příslušnými svazy ledního hokeje od 1. 1. 1970, a také v mezinárodních soutěžích řízených IIHF“ (Gut, Pacina 1986, s. 354). Pro Krafta (2019) patří helma mezi nejdůležitější části hokejové výstroje a výzbroje.

Helmy se samozřejmě časem také vyvíjely. Jak tomu bylo téměř u všech částí hokejové výstroje a výzbroje, tak zprvu byly helmy vyráběné „podomácku“. Později přešla výroba do tovární podoby. První helmy byly neforemné, vyráběly se z plastu a uvnitř měly molitanové polštářky pro lepší výztuž a často nechránily ani celou část hlavy, např. helmy Spaps. Později se výrobci zaměřili hlavně na ochranné prvky, tím se helmy zmohutnily.

Dnes je zásadní rozdíl v aerodynamice a opět ve váze helmy. Skelet helmy je tvrdý a dostatečně ochrání hlavu, přitom váhou nezatěžuje krční páteř. Uvnitř jsou měkké pěnové polštářky, které dostatečně fixují přilbu na hlavě a chrání před příchozími nárazy. Velkým benefitem dnešních helem je také možnost nastavit velikost tak, aby přesně seděla na hlavě hráče.

Obrázek 4. Typ helmy používaný Waynem Gretzkym

Obrázek 5. Velmi častý typ helmy používaný ke konci 20. století

Obrázek 6. Současný model helmy

5.1.3 RUKAVICE

Dnes nezbytná součást hokejové výstroje. „*Ochrana ruky v ledním hokeji původně jen proti chladu (někteří hráči hráli na počátku 20. stol. bez rukavic), brzy i proti nárazům a úderům*“ (Gut, Pacina 1986, s. 369). Ve 20. a 21. století je rozdíl hlavně v materiálu, ze kterého se rukavice vyrábějí. Nejdříve byly rukavice jen vlněné, později se začaly vyrábět rukavice z kůže s polstrováním. V 21. století se vyrábějí rukavice z látky (látka je lehčí oproti kůži) s anatomickým polstrováním na prsty a ochrannými prvky i na zápěstí. Ze speciálně upravené kůže se na rukavici vyrábí už jen dlaň, která mnohem lépe sníží tření s „gripem“ rukojeti. Rozdíl rukavic spočívá především ve váze a komfortnosti užívání. O čemž se zmiňuje i Karel Šmíd (2019): „*To samé je u hokejových rukavic, které jsou dnes z lehkých materiálů a dlaně z jemné kůže. Hráč si je může vzít okamžitě na zápas a odpadá dřívější vymačkávání a mazání tvrdé kůže na dlaních indulonou.*“

Obrázek 7. Jeden z prvních modelů hráčských rukavic

Obrázek 8. Rukavice druhé poloviny 20. Století

Obrázek 9. Současný typ hokejových rukavic

5.1.4 BRUSLE

Pro mnoho hráčů jsou brusle a hokejová hůl hlavní částí hokejové výstroje a výzbroje to potvrzují i Ebermann (2019), Vlasák (2019), Kraft (2019). „*Konstrukce brusle prodělala svůj vývoj od b. konstruované z plochých pásků ocele přes trubkové ocelové konstrukce ke konstrukcím z umělých hmot, u které je z ocele zachovaný pouze odrazový nůž. Původně byla b. k hokejové botě fixovaná pomocí řemíků, pak přes různá úchytná zařízení, vedoucí až ke kompaktnímu spojení s botou. V současnosti jsou b. do podrážky napevno nýtovány.*“ (Gut, Pacina 1986, s. 40).

Dnes se dá dokonce i říci, že nejtěžší částí brusle je samotný nůž. Během desítek let, co se hokejová brusle vyvíjela, se především zdokonaloval skelet brusle, který je nyní mnohem tvrdší a zároveň lehčí. Právě jeho tvrdost má uchránit chodidlo hráče před nárazy od puku a hokejky.

Velký rozdíl je také v materiálech. V 50. letech minulého století se používala tvrzená kůže a plast jako dva hlavní výrobní materiály. Po roce 2000 se začaly vyrábět skelety z bruslí také z kompozitu. *Materiál Skeletu - Unikátní výrobní proces, kdy je brusle modelována z jednoho kusu skeletu „Curv composite. Ultralehký kompozitní materiál posilující boční podporu a tepelnou tvarovatelnost pro optimální výkon. Lock Fit+ zvýšený lem systému šněrování, zlepšuje oporu nohy a přenos energie do bruslení. Vrchní část zakončená lemem Total Edge, který zajišťuje vyšší komfort. Výstelka- Hydra max. 2 použitý na svrchní části poskytuje optimální komfort a odolnost na exponovaných místech. Unikátní protiskluzový materiál použitý ve spodních vrstvách zaručuje prémiovou stabilitu v oblasti paty a nártu. Oba materiály jsou rychleschnoucí.“* (www.bauerhockey.cz 2019)

Právě díky těmto vlastnostem kompozitu umožňuje brusle lepší obratnost na ledě. Také lepší fixace na noze hráče dovoluje hokejistům mnohem lepší skluz a odraz z hran.

O svých zkušenostech s bruslemi se zmínil i kustod národního mužstva. „*Brusle jsou opravdu jak „bačkůrky“ na noze, nic těžkého.*“ (Šulan 2019).

Obrázek 10. Nasazovací nože, předchůdce jednodílných bruslí

Obrázek 11. Model z let 1930 a 1940

Obrázek 12. Hráčské brusle z přelomu 20. a 21. Století

Obrázek 13. Nejmodernější brusle dnešní doby

5.1.5 KALHOTY

Řekněme, že největší rozdíl je, že na začátku hokeje nebyly téměř žádné chrániče a pokud je někdo měl, tak po „domácku“ vyrobené. Tak tomu bylo rovněž u hokejových kalhot, o tom se zmiňuje i Čapla (2015, s. 19) „*Vyfasované hokejové kalhoty jsme zevnitř vylepšovali tím, že boky chráněné filcem jsme „odlehčovali“. S přiměřeným výrazníkem (strojírenské nářadí na děrování - red.) jsme filc v kalhotách a nápletních dírkovali, a tím je odlehčovali.*“

O obecné historii se naopak zmiňují Gut a Pacina (1986, s. 171) „*Při začátcích ledního hokeje se hrálo v čes. zemích v jezdeckých kalhotách (golfkách), od 1911 už v krátkých kalhotách sahajících nad kolena. Prvním materiálem speciálních hokejových kalhot byla celtovina, do přední části se všivaly kovové destičky a boky byly vycpány plstěnými pláty. V 30. letech přivezl z Kanady M. Buckna tzv. diftýnky, kde byla plst nahrazena umělou hmotou a vpředu byly všité kapsy, které se vyplňovaly tvarovanými fírbrovými chrániči stehenních svalů. Konstrukce kalhot se pak postupně vyvíjela k dnešnímu modelu. 1983 vyvinula firma Cooper kompletní anatomický skelet chránící tělo od kole až po ledviny, který se navlékají jen lehké vyměnitelné kalhoty.*“

Dnes tvar kalhot zůstává téměř stejný, je více modelů a typů, některé se zaměřují na ochranu hráče, ale omezují tím pohyblivost, u ostatních typů je tomu naopak. Největší rozdíl je v materiálu, ze kterého jsou vyrobeny. Místo plastových desek se používají často kompozitní kvůli lehkosti a tvrdosti, také výstelka je mnohem funkčnější a lépe absorbuje nárazy.

5.1.6 OSTATNÍ ČÁSTI HOKEJOVÉ VÝSTROJE A VÝZBROJE

Také u zbylých částí hokejové výstroje a výzbroje se udělal velký pokrok. Hovoříme tedy o chráničích ramen loktů a holení. „*Historický vývoj výstroje a výzbroje směřoval k větší ochraně zvětšováním vrstvy ochranné hmoty, rozšiřováním chráněných oblastí a prodělal výrobní revoluci, nástupem umělých hmot. V. prvního družstva Čech na turnaji v Chamonix 1909: většinou kalhoty golfky, vlněné svetry, čepice u některých snad chránítka holení (fotbalová) neměla v sobě ještě nic hokejového*“ (Gut, Pacina 1986, s. 472).

Vývoj výstroje samozřejmě pokračoval dál, i díky kreativitě samotných hráčů a omezeným možnostem. „*Na olymp. turnaji v Antverpách 1920 nastupovalo čs. družstvo s rákosovými chrániči holení a chrániči kolen, jen tři hráči měli hokejové rukavice,*

brankář Wälzer chytal v plesových rukavicích. Vývoj všech druhů chráničů postupoval ve 30. a 40. letech jen zvolna, byl ve své klasické formě dovršen v 60. letech, aby od 70. let pokračoval další vývoj za pomoci umělých hmot“ (Gut, Pacina 1986, s 472).

Jak již bylo zmíněno, plasty velmi ovlivnily vývoj chráničů. S velkým využitím plastových materiálů v hokejové výstroji a výzbroji se setkáváme i v roce 2019. Obrovský pokrok udělaly chrániče v anatomickém tvarování. Po utažení sedí pevně na těle a téměř dokonale kopírují obrys těla. Taktéž výstelka je velmi pohodlná, nikde netlačí a dobře se přizpůsobí tvaru těla. *„Nesporným benefitem je hmotnost. Stávající výstroj je lehčí a ohebnější. Z praktického hlediska je důležité i rychlejší schnutí. To se oceňuje zejména při vícefázových trénincích“ (Šmíd Z. 2019).*

5.2 BRANKÁŘSKÁ VÝSTROJ A VÝZBROJ

5.2.1 BRANKÁŘSKÁ MASKA

U brankářských masek je obrovský vizuální rozdíl mezi maskami z 1. poloviny 20. století a maskami, které se vyrábí dnes. První masky byly, improvizací samotných brankářů, kteří chtěli ochránit svůj obličej od tvrdého puku.

„1927/28 – Erich Tylínek v amatérském hokeji chytal v dresu kladenského HOSK v masce, která byla kombinací kukly včelařské a šermířské

1930 – první kožená maska Clinta Benedicta

1936 – první maska při zápasu na světové úrovni na OH v Garmisch-Partenkirchenu na tváři japonského brankáře Teiji Homna

1958 – továrna Delberta Louche vyrobila první plexisklový kryt obličeje

1959 – první laminátová maska Jacquese Planta – původně plexisklová maska byla netřena na oranžovo a Plante v ní vyřezal otvory na oči a ústa. V tomto roce byla poprvé použita v NHL.

1959 – koncem roku Plante laminátovou masku inovoval a vyztužil jí drátěnou výztuží, aby byla pevnější a odolnější

1962 – maska Terrryho Sawchuka se stala dalším velmi populárním typem 1963 - Charlie Hodge začíná používat vypolstrovanou Sawchukovu masku

1961-1966 – se objevují masky Setha Martina s drátěným košíkem před ústy

1967 – před ústy se místo mřížky objevují laminátové pásky

1970 – vyrábí se masky s menšími otvory pro oči, ale s větší částí chránící čelo

1972 – první dekorovaná maska v barvách klubu

1976 – velký rozvoj v designu masek

1979 – objevil se typ masky s prodlouženou spodní částí, která měla ochránit i krk, ale tento typ snižoval pohyblivost do stran

1979 – po vážném úraze oka Bernie Parenta bylo používání masek zakázáno a v dílně Dave Drydena vzniká kombinace masky a klece, která je používaná dodnes“ (Stránský, Ondroušek 2005, s. 20).

Při konzultacích s panem Hovorou jsme docházeli k závěru, že nejvýraznější změnou brankářské výstroje a výzbroje prošla ochrana hlavy.

„Začínal jsem s obličejovou maskou z pryskyřice, pak byli různé helmy již s dráty“
(Hovora 2019).

Obrázek 14. Brankářská maska z roku 1930

Obrázek 15. Maska z šedesátých let minulého století

Obrázek 16. Maska s chráničem krku ze sezóny 1977/78

Obrázek 17. Běžný model brankářské masky dnešní doby

5.2.2 BRANKÁŘSKÉ CHRÁNIČE NOHOU (BETONY)

Pro brankáře jsou betony neodmyslitelnou součástí hokejové výstroje a to zejména pro jejich ochranu a možnost vyrážet puk. Ovšem prvotně byly myšlené jako ochrana před pukem. „*Počátky b. ch. lze vystopovat v Kanadě ještě v 19. Století. První český brankář na turnaji v Chamonix J. Gruss hrál ještě bez chráničů, 1911 měl brankář Hamáček v mužstvu Čech již chrániče odpovídající v současnosti chráničům pro pozemní hokej. Brankář J. Peka nosil ve 20. letech podle svědectví podobná kosticová nebo rákosová chránítka. Další vývoj se v Evropě řídil podle chráničů kanadských brankářů na olympijském turnaji 1920 a na ZOH 1924, jejichž šíře a mohutnost se přibližovala dnešním.*“ (Gut, Pacina 1986, s. 36).

Též u „betonů“ docházelo k postupnému vývoji, jedna z nejzásadnějších změn, byla změna výrobního materiálu.

„*První celokožené chrániče, které držely tvar, používal příležitostný brankář Emil Kenesky z vesnické ligy. Povoláním byl sedlář – syn německých přistěhovalců. Při jednom místním hokejovém utkání ho zaujaly nelogicky úzké brankářské chrániče nohou jednoho z gólmánů. Po utkání zašel do šatny a byl překvapen, že tak nepatrné chrániče váží 9 kg. Hned druhý den ve své dílně začal pracovat na novém prototypu betonů. Rozšířil je na téměř 30 cm a jejich váha klesla na necelé 4 kilogramy. Jako vycpávka byly použity jelení nebo kozí chlupy. Náhoda v podobě osmi prohraných utkání místního profesionálního týmu v řadě za sebou napomohla k tomu, že si někdo z vedení vzpomněl, že u amatérů viděl jakési nové betony. V příštím utkání si je brankář Jake Forbes připevnil na nohy a jeho tým vyhrál. Tyto ručně šité betony získaly i kanadský patent a sám Kenesky je vyráběl až do svých devadesátišesti let. Betony nabídl brankářům z NHL a později je dokonce vyráběl pro celou řadu amatérských a profesionálních brankářů.*“ (Koliš, Hašek 2002, s. 18).

Ovšem kožené „betony“ měly své nevýhody, jelikož absorbovaly vodu a tím přibývaly na své váze, a zhoršovaly pohyblivost a rychlost brankářů. „*I tyto betony však měly jednu velkou nevýhodu, která však byla odstraněna až v roce 1985. Ve chvíli, kdy se na ledě objevila voda, se jejich váha výrazně zvýšila a to ihned po několika zákrocích. V roce 1985 byly použity brankářem Calgary Flames Rejeanem Lemelinem betony, vyplněné speciální umělou hmotou, která vodu vůbec nenasávala a byla i výrazně lehčí*“ (Koliš, Hašek 2002, s. 19).

Jak zmiňují Koliš a Hašek (2002) ve své knize, tak betony udělaly velký pokrok od svých prvních konceptů, jak v materiálu, tak ve tvaru i váze. To umožňuje brankářům mnohem rychlejší přesuny v brankovišti a zároveň jim poskytují mnohem lepší ochranu před možnými zraněními. Podle Hovory (2019), je dnešní ochrana brankáře tak výrazná, že k zranění pukem téměř nedochází.

Obrázek 18 První verze brankářských betonů

Obrázek 19. Dnešní verze betonů

5.2.3 PLASTRÓN (BRANKÁŘSKÁ VESTA)

Je část hokejové výstroje, kterou brankáři nejdříve nepoužívali, protože hráči v poli nebyli schopni zvednout kotouč, tak nebylo ani zapotřebí chránit si hrudník. „*Se zrušením pravidla o zákazu padání, sedání a klekání na led však stále častěji docházelo k drobným zraněním a pohmožděninám horní části těla. Hokejoví brankáři si tedy začali vypůjčovat chrániče z jiných sportů,*“ (Stránský, Ondroušek 2005, s. 18).

Brankáři se museli začít lépe chránit před tvrdšími střelami, které hráčům novější hole umožnily. „*Teprve ke konci padesátých let vznikla specifická součást brankářské výstroje – brankářská vesta – plastrón – je nejvíce skrytou částí hokejové výstroje, a proto se změny v jejím vzhledu odbyvaly ukryty zrakům fanoušků. Od těžkých filcových chráničů, které potom ztěžkly ještě více, a ztěžovaly tak brankářskou pohyblivost, až k dnešním ultralehkým, o to však odolnějším vestám z umělých vláken, které omezují pohyblivost jen minimálně, vedla cesta dlouhá téměř sedmdesát let.*“ (Stránský, Ondroušek 2005, s. 18).

Právě plastrón je jednou z největších ochranných částí brankářů. I přes objemnost dnešních vest jsou ovšem nesmírně ohebné a lehké, takže nezatěžují brankáře při pohybu a zajišťují mu dostatečnou ochranu. Hovora (2019) vzpomínal, jak musel přidělavat chránič z plastu z běžné hráčské výzbroje – ramena, lokty na brankářskou výzbroj, aby byl lépe chráněn.

Obrázek 20. Brankářská vesta z druhé poloviny dvacátého století

Obrázek 21. Brankářská vesta jak ji známe dnes

5.2.4 BRANKÁŘSKÉ RUKAVICE („LAPAČKA“, „VYRÁŽEČKA“)

V počátcích ledního hokeje bylo zvykem, že nejdůležitější částí hokejové výstroje a výzbroje jsou brusle a hokejka. Ostatní chrániče zprvu nebyly třeba. Pejchar (2019) je toho názoru, že „lapačka“ a „vyrážečka“ jsou nejdůležitější součástí brankářské výstroje a výzbroje. *„První brankářští dobrodruzi používali rukavice jen pro zahánění chladu, ale protože se jim hůře ovládala hokejka, většinou nastupovali bez nich. Později zkoušeli všichni hráči nejrůznější rukavice, vypůjčené z jiných sportů, obyčejné pracovní i plesové rukavice. O prvních brankářských rukavicích je možné mluvit až od roku 1907, kdy tehdy slavný gólman Percy LeSeueur uzpůsobil k hokejové hře rukavice z kriketu, silně polstrované na hřbetech prstů a současně chránící i zápěstí a předloktí (Stránský, Ondroušek 2005, s. 14).*

Jako u všech částí hokejové výstroje byl i vývoj rukavic ovlivněn pravidly ledního hokeje. Nové pravidlo o možnosti uchopení puku brankářem, zapříčinilo nový vývoj brankářských rukavic. *„Už v roce 1915 se objevily první rukavice rozdílné pro pravou a levou ruku. V té době ve většině soutěží brankáři nesměli kotouč chytat, ale jen odrážet, a tak rozdílné rukavice nepotřebovali. V pacifické lize toto omezení zrušili, v roce 1910,*

ale vývoj rukavic, jak vidno na tuto změnu reagoval až se značným zpožděním (Stránský, Ondroušek 2005, s. 14).

U rukavic brankáři původně hledali alternativu v různých sportech, a také se jim to v zámoří povedlo. „V sezóně 1946/47 nastoupil nováček Francis v dresu New York Rangers k zápasu svého týmu s Bostonem se svým modelem, který vlastně byl baseballovou rukavicí, z níž byly vytvořeny tři „prsty“ – první pro palec druhý pro ukazovák s prostředníčkem a třetí pro prsteník s malíčkem. Tehdy ji proslulý výrobce betonů Pop Kenesky pak zaplavil trh novým, tříprstým modelem, který na začátku nové dekády používala už většina gólmanů (Stránský, Ondroušek 2005, s. 15).

Stránský, Ondroušek (2005) poukazují také na to, že další vývojové stádium „lapačky“ reagovalo na golfový úder, který díky jeho tvrdosti dokázal lámat prsty brankářů i přes tehdejší rukavice. Brankáři, si nechávali upravovat své rukavice, aby prostřední kapsa na prsty byla volná a mohli do ní lapit kotouč. „Tento princip zůstává vlastně dodnes nezměněn. Změnil se jen materiál, velikost a hloubka „košíku“, a to především v závislosti na omezení pravidly. Dá se říci, že od padesátých let se příliš nezměnila ani „odrážečka“ či chcete-li „vyrážečka“. Základem je stále silně polstrovaná hřbetní část, která je našita tak, aby neomezovala pohyb ruky ani její možnost sebrat puk z ledu hůl či puk“ (Stránský, Ondroušek 2005, s. 16).

Nejlepší rukavice dnešní doby neomezují mobilitu v prstech při chytání puku a jsou zároveň lehké natolik, aby s nimi brankář mohl chytat nebo odrážet prudké střely. Brankářské rukavice jsou jednou z hlavních odlišností mezi brankářskou a hráčskou výstrojí a výzbrojí.

Obrázek 22. „Lapačka“ ze šedesátých let minulého století

Obrázek 23. Modernější verze brankářských rukavic, tento prototyp je využíván do dnes

Obrázek 24. Nejvyšší řada „lapačky“ od značky Bauer v dnešní době

Obrázek 25. Nejvyšší řada „vyrážečky“ značky Bauer dnes

5.2.5 BRANKÁŘSKÁ HŮL

Tvar brankářské hole je přizpůsoben potřebám brankáře odrážet puk nebo krýt přízemní střely. Opět tak zařadovala kreativita hráčů, které vývoj hry vedle k nutným změnám na své výzbroji. „Protože byly brankářské hole stále více a namáhány častými a prudšími střelami, začal v roce 1905 Percy Leseueur svoje hokejky zpevňovat jakousi druhou hokejkou, která od poloviny žerdě až ke konci čepele. Pochopitelně ne všichni brankáři využívali Leseueurův typ hole, ale velmi rychle se rozšířil typ, který z něj vycházel. Jeho „vynálezcem“ a propagátorem byl brankář Montreal Wanderers, trojnásobný vítěz Stanley Cupu z let 1907, 1908 a 1910, Riley Hern. A práce při 3 triumfu představil svoji hokejku, která měla vedle vnitřního rozšíření i vnější, které vlastně zůstalo dodnes. Vývoj brankářské hole se pochopitelně rokem 1910 nezastavil. Měnily se však především materiály a technologický postup výroby, takže dnešní hole jsou tak lehounké a odolné, že se o tom brankářům nedávných generací nemohlo snít“ (Stránský, Ondroušek 2005, s. 13).

Právě to je zapříčiněno použitím kompozitního materiálu, který má tyto vlastnosti. Kompozit se používá v podstatě v každé části hokejové výzbroje či výstroje, u které je to jen trochu možné.

Obrázek 26. Brankářská hůl z poloviny dvacátého století

Obrázek 27. Kompozitní brankářská hůl

5.2.6 BRANKÁŘSKÉ BRUSLE

Na úplném počátku používali hráči a brankáři stejné brusle. Až časem, a různými požadavky na hráčské a brankářské brusle, se jejich vývoj rozdělil. „V počátcích hokejové hry všichni hráči používali brusle na kličku, které si připínali k běžným zimním botám“ (Stránský, Ondroušek 2005, s. 17).

Abychom pochopili následující evoluci brusle, musíme znát pravidlo, které brankářům zakazovalo padat na zem a chytat vleže. „Brankáři té doby měli prakticky jen dvě možnosti, jak zabránit kotouči v cestě do své branky. Buď to hokejkou, anebo právě bruslí. Běžná konstrukce brusle měla však příliš velké otvory mezi botou a železným nožem, takže často kotouč proklouzl právě tímto volným místem. Jako vždy se však brankáři uměli poradit a doprostřed prostoru mezi botu a nůž si vkládali další pásek plochého železa, plechu, kožený řemínek nebo jen provázek (Stránský, Ondroušek 2005, s. 17).

Tímto se nechali inspirovat výrobci brankářské výstroje a výzbroje a začali do těchto prostorů tvarovat kovové výstupky, tak aby kotouč nepronikl skrz do branky. Dalším problémem pro brankáře byla výška brusle. „Často se stávalo, že puk projel do branky pod botou a tak si někteří brankáři přidělávali nejrůznější „trny“ i do boku nože, ovšem často tím sobě i jiným způsobovali zranění. Výsledkem tedy bylo snížení výšky brankářských bruslí do dnešní podoby (Stránský, Ondroušek 2005, s. 18).

Posledním problémem byl, jak vyřešit dostatečnou ochranu nohy v brusli a právě o tom také hovoří ve své knize Stránský, Ondroušek (2005), „Jedním z posledních problémů byla častá bolestivá naražení při úderu kotouče do špičky boty. Ale i tentokrát si brankáři dokázali poradit. Na špičku boty si přidělávali nejrůznější kryty, nejprve kožené či plechové, ač výrobci začali na boty připevňovat speciální tvrzené návleky. Dnešní brankářské boty a nože tvoří jeden celek, a přestože jsou dobře skryté pod mohutnými betony, jsou jednou z nejdůležitějších součástí brankářské výstroje“ (Stránský, Ondroušek 2005 s. 18).

Jak hovoří Ebermann (2019) největší pokrok vidí u brankářské výbroje.

Obrázek 28. Historické brankářské brusle

Obrázek 29. Brankářské brusle ze současnosti

6 DISKUZE

V bakalářské práci jsem se zaměřil na historický vývoj hokejové výstroje a výzbroje. I když o historii českého hokeje bylo sepsáno mnoho knih, tak se převážně zaobíraly historickými úspěchy českého hokeje ve světě, nebo děním na domácí „scéně“, popřípadě autobiografií hráčů. Z tohoto důvodu jsem se rozhodl sepsat přehled evoluce jednotlivých částí hokejové výstroje. I když se někteří autoři tomuto tématu věnovali, tak pouze okrajově, anebo se soustředili pouze na hráčské, či brankářské vybavení.

Chtěl jsem poukázat rovněž na fakt, že hráči se zlepšují v herních činnostech jednotlivce i díky vylepšením hokejové výstroje a výzbroje v průběhu let. Právě tyto nové atributy pomáhaly hráčům k lepším výkonům na ledě. Například díky zdokonalení hráčských bruslí se stal hokej nerychlejší kolektivní hrou na světě, ve které ti nejrychlejší dokáží na bruslích projet rychlostí okolo padesáti kilometrů v hodině, podle Stránského a Ondrouška (2005). Ovšem taková rychlost musí být dobře zvládnutelná a kontrolovatelná. Proto nešlo u vývoje bruslí jen o zlepšování rychlostních schopností hráče, ale také o zlepšení obratnosti hráče na ledě. K zrychlování hry přispívaly i další komponenty hráčské výbavy.

Lepší technologie pomohly zdokonalit i hokejové hole, nejdříve za pomoci tvrdých plastů později ho nahradil kompozit. Vlastnosti kompozitu umožňují hráčům mnohem snazší kontrolu kotouče a flexibilita dovoluje tvrdší střelbu, na čemž se shodla většina respondentů v anketě. Nezůstalo jen u bruslí a hokejových holí, zlepšovaly se všechny komponenty hokejové výstroje a výzbroje.

Z mého pohledu je dané téma velmi zajímavé, s čímž souhlasí i bývalý útočník Milan Kraft (2019). Základní myšlenkou tedy bylo vytvořit celistvý přehled historického vývoje hokejové výstroje a výzbroje.

Velká část hokejistů je i poměrně pověřčivá, o tom svědčí i jejich zvyky a tradice při oblékání nebo přípravě hokejové výzbroje a výstroje. Zdeněk Šmíd (2019) se například zmiňuje v anketě o tom: „*Setkal jsem se s hokejistou, který si v šatně pravidelně četl bibli. Libor Hronek chodí před každým zápasem za kustodem s prosbou, aby mu vybral hokejku na zápas (každý hokejista má připraveny tři hole)*“.

Všichni dotazovaní hráči přiznali, že mají své zvyky, které dodržují před zápasem či pouhé přípravě. To svědčí o tom, že hráči si své výzbroje a výstroje stále zlepšují i když jsou dnes téměř „dokonalé“.

Právě velký podíl na vývoji hokejové výstroje a výzbroje mají samotní hráči, jak už zde bylo několikrát zmíněno. Byly to jejich drobné vychytávky, které zdokonalovaly hokejovou výstroj a výzbroj a udávaly směr vývoje. V 2. polovině 20. století dochází k velkému rozvoji hokejového trhu a hokejových značek. Zdravou konkurencí na trhu, se značky snažily předhánět ve zdokonalování svých produktů. Dochází tak k velkému progresu ve vývoji hokejové výstroje. Hlavním rozdílem bylo přechod z dřeva a kůže na umělé materiály.

Dostáváme se tak k přelomu 20. a 21. století a „éry kompozitu“. Kompozit je momentálně nejlepší materiál, který je možný použít pro hokejový průmysl. Tomáš Vlasák také považuje přechod z dřevěných hokejek na kompozitní za největší změnu během své hokejové kariéry. Obsahují ho téměř všechny komponenty hokejové výstroje a výzbroje. Výstroj a výzbroj je vyráběna přesně na míru většině profesionálních hráčů, tím se zlepšují funkční vlastnosti. Všichni dotazovaní v anketě se také shodují na tom, že kompozit se využívá pro svou tvrdost, flexibilitu a lehkost, čímž se stává téměř dokonalým materiálem pro hokejovou výstroj a výzbroj.

Historii hokejové výzbroje a výstroje nevěnovalo moc autorů pozornost a pokud ano, tak jen okrajově, anebo se zaměřili jen z pohledu hráče či brankáře. Bakalářská práce právě tyto informace sdružuje dohromady a je podpořena anketou, kterou vyplnili současní/ bývalí hokejoví hráči a současní kustodi národního týmu.

Zásadní problém, který ovlivňoval vývoj práce, byl nedostatek odborných publikací. Bylo nutné hledat podrobněji v hokejové literatuře nebo jsem musel využít některé internetové domény, kde bylo možné informace dohledat. Podklady pro bakalářskou práci jsem, také získával konzultacemi s bývalými hráči.

7 ZÁVĚR

Tématem mé práce byla vybraná část historie ledního hokeje. Přesněji práce se zabývá historickým vývojem výstroje a výzbroje pro lední hokej se zaměřením na Českou republiku. Cílem práce bylo vytvořit základní přehled vývoje hokejové výstroje a výzbroje, a tak vyplnit nedostatek informací v tématu.

Vývoj celé hokejové výstroje a výzbroje jde „ruku v ruce“ s technologiemi dané doby. Na počátku 19. století hokejisté neměli moc možnosti moderních technologií, takže se museli spoléhat na svoji kreativitu a vynalézavost. V té době hokej ještě nebyl komerční a neinvestovaly se do něj takové peníze. Hráči byli odkázáni hlavně na své možnosti.

V průběhu let hokej získával na oblibě a zájmu lidí. Začaly se zakládat národní, mezinárodní organizace a hokejové kluby. V první polovině 20. století hráči postupně začali fasovat výstroj a výzbroj od klubu. Tím se kvalita výbavy začala více sjednocovat. Hráči si přesto svoji výstroj a výzbroj upravovali dle svých potřeb, to vydrželo hokejistům až do dnes, potvrzuje to i Milan Kraft a oba kustodi národního mužstva Šmíd, Šulan.

Na bakalářskou práci o historii hokejové výstroje a výzbroje by šlo bez pochyb navázat, právě jak se zmiňují oba kustodi národního týmu Zdeněk Šmíd (2019), Petr Šulan (2019) dotazovaní v anketě, vývoj všech částí hokejové výstroje a výzbroje se stále vyvíjí. Teoreticky je možné, že za rok se objeví opět nové materiály a jejich vlastnosti budou mnohem lepší, jak pro výrobu, tak i jako finální produkt. Tudíž za pár let bude určitě možné navázat na tuto práci nebo ji rozšířit na světové měřítko. Ostatně světový vývoj hokejové výstroje a výzbroje ovlivňoval vývoj i v ČR (ČSSR).

ABSTRAKT

Téma práce je hokejová historie. Řešený problém bakalářské práce je historický vývoj výstroje a výzbroje pro lední hokej se zaměřením na Českou republiku. Cílem práce je vytvořit základní přehled vývoje hokejové výstroje a výzbroje, a tak vyplnit nedostatek informací v tématu.

Práce srovnává odbornou literaturu s anketou vyplněnou hokejovými hráči a vytváří historický přehled hokejové výstroje a výzbroje. Obsahuje přehled všech částí hokejové výstroje a výzbroje a jejich historický vývoj.

Problematika by zajisté mohla být rozšířena na světovou úroveň, základy pro jejich tvorbu by měla tato práce poskytnout.

Klíčová slova: lední hokej, vývoj výstroje a výzbroje, ČR, historie

RESUMÉ

The main theme of this work is the history of hockey. The problem that this bachelor thesis deal with is the historical development of equipment and armaments for ice hockey with a focus on the Czech Republic. The aim of this work is to create a general overview, and thus fill the lack of information in the treatise of this topic.

The thesis compares scientific literature with a survey conducted among hockey players and creates a historical overview of hockey equipment and armaments. It contains an overview of all parts of hockey equipment and its historical development.

Certainly, the issue could be extended to the world level. However, the foundations for their creation should also be provided within this work.

Keywords: ice hockey, development of equipment and armaments, Czech Republic, history

SEZNAM LITERATURY

Literární zdroje

ČAPLA, Jozef. *Jojo Čapla: hokejka ALPAČ, která změnila hokej*. Přeložil Jana ČERYOVÁ. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-554-8.

Česká zima: sport v obrazech. Praha: Albatros, 2018. ISBN 978-80-00-04971-7.

GUT, Karel a Václav PACINA. *Malá encyklopedie ledního hokeje*. Praha: Olympia, 1986.

JENŠÍK, Miloslav. *Kronika českého hokeje: 1894-2000*. Praha: Olympia, 2001. ISBN 80-7033-711-7.

KALOUS, Jan a František KOLÁŘ, ed. *Sport v komunistickém Československu 1945-1989*. Praha:

Ústav pro studium totalitních režimů, 2015. ISBN 978-80-87912-38-6.

KOLIŠ, Jiří a Dominik HAŠEK. *Příběhy z hokejové branky*. Praha: Petit, 2002. ISBN 80-903208-0-5.

KOSTKA, Vladimír, Luděk BUKAČ a Vladimír ŠAFAŘÍK. *Lední hokej: (teorie a didaktika)*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1986. Učebnice pro vysoké školy.

KÖSSL, Jiří, Jan ŠTUMBAUER a Marek WAIC. *Vybrané kapitoly z dějin tělesné kultury*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2006. ISBN 80-246-0802-2.

PROCHÁZKA, Karel. *Zimné olympijské hry: od Chamonix 1924 po Sarajevo 1984*. Bratislava: Šport, 1987.

STRÁNSKÝ, Jiří a Kamil ONDROUŠEK. *Brankáři: hokejové hvězdy světa*. Praha: Vyšehrad, 2005. ISBN 80-7021-795-2.

STRÁNSKÝ, Jiří a Kamil ONDROUŠEK. *Historie československého a českého hokeje 1908 - 1999*. Praha: Vyšehrad, 1999. ISBN 80-7021-308-6.

ŠTUMBAUER, Jan. *Přehled československých dějin tělesné výchovy a sportu*. České Budějovice: Pedagogická fakulta v Českých Budějovicích, 1990. Metodický dopis. ISBN 80-7040-046-3.

Internetové domény

Olympic.cz > Základní informace, ČOV 2018 [online]. Copyright © [cit. 20.06.2019]. Dostupné z: <https://www.olympic.cz/text/9--zakladni-informace>

Hra která bolí: Historie | NHL.CZ. NHL.CZ [online]. Copyright © Copyright [cit. 16.06.2019]. Dostupné z: <http://www.nhl.cz/historie-nhl/stranka/5002719>

IIHF - Organization. IIHF - Home [online]. Dostupné z: <https://www.iihf.com/en/statichub/4685/organization>

NHLOA -- About NHLOA. NHLOA -- Home [online]. Copyright © NHL 2019 Copyright [cit. 16.06.2019]. Dostupné z: <https://www.nhlofficials.com/pages/about>

Historie českého hokeje | Český hokej. Úvodní stránka | Český hokej [online]. Copyright © 2017

[cit. 16.06.2019]. Dostupné z: <https://www.ceskyhokej.cz/cesky-hokej/historie-cslh>

O nás - C.P.E. OPUS Prague a.s.. Úvodní stránka - C.P.E. OPUS Prague a.s. [online]. Dostupné z: <https://www.vhv-opus.cz/o-nas/>

O nás | LIONS– LION [online]. Copyright © 2019 [cit. 16.06.2019]. Dostupné z: <http://www.bohemia-sport.cz/o-nas/>

O Bauer | Bauer CZ [online]. Dostupné z: <https://www.bauerhockey.cz/o-bauer>

Značka Botas | Botaska.cz. Brusle, sportovní obuv Botas | BOTASKA [online]. Copyright © Rubicon [cit. 16.06.2019]. Dostupné z: <https://www.botaska.cz/obsah-znacka-botas/>

Ústní citace

KRAFT Milan, 2019. Anketa s bývalým profesionálním hokejistou. Plzeň 18. 5.

ŠMÍD Zdeněk, 2019. Anketa s kustodem národního týmu ledního hokeje. Plzeň 3. 6.

VLASÁK Tomáš, 2019. Anketa s bývalým reprezentantem České republiky v ledním hokeji. Plzeň 29.5.

HOVORA Josef, 2019. Konzultace s bývalým profesionálním hokejistou. Plzeň 15. 4.

ŠMÍD Karel 2019. Anketa s bývalým profesionálním hráčem. Plzeň 6.3.

EBERMANN Bohuslav 2019. Anketa s bývalým hokejistou. Plzeň 22. 5.

ŠULAN Petr, 2019. Anketa s kustodem národního týmu ledního hokeje. 14. 6.

PEJCHAR Rudolf 2019. Anketa s bývalým hráčem ledního hokeje. 13. 6.

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK, GRAFŮ A DIAGRAMŮ

Obrázek 1. Hokejová hůl používaná na přelomu 19. a 20. století	40
LEIBY, Corey. antiqueathlete.com [online]. [cit. 17.6.2019]. Dostupný na: http://www.antiqueathlete.com/vintage-hockey-memorabilia.shtml	
Obrázek 2. Dřevěné hokejové hole používané v 2. polovině 20. stol.	41
LUKASHOKEJ. lukashokej.cz [online]. [cit. 17.6.2019]. Dostupný na: https://www.lukashokej.cz/ledni-hokej/hrac/hokejky/drevene-hokejky/hokejka-lion-3377-sr.html?ItemIdx=116	
Obrázek 3. Kompozitní hůl, nejpoužívanější typ hokejové hole ve 21. Století	41
AUTOR NEUVEDEN. bauerhockey.cz [online]. [cit. 17.6.2019]. Dostupný na: https://www.bauerhockey.cz/hul-easton-synergy-gx-nhl-85-8045197	
Obrázek 4. Typ helmy používaný Wayne Gretzkym.....	43
AUTOR NEUVEDEN. ebay.com [online]. [cit. 17.6.2019]. Dostupný na: https://www.ebay.com/itm/Vintage-Original-JOFA-VM-Hockey-Helmet-Gretzky-Style-Classic-Blue-RARE-/173838729180	
Obrázek 5. Velmi častý typ helmy používaný ke konci 20. století	43
AUTOR NEUVEDEN. canadiandesignresource.ca [online]. [cit. 17.6.2019]. Dostupný na: http://canadiandesignresource.ca/products/sport/ccm-652-hockey-helmet/	
Obrázek 6. Současný model helmy.....	43
AUTOR NEUVEDEN. bauerhockey.cz [online]. [cit. 17.6.2019]. Dostupný na: https://www.bauerhockey.cz/helma-bauer-re-akt-95-helmet-1052686	
Obrázek 7. Jeden z prvních modelů hráčských rukavic	44
LEIBY, Corey. antiqueathlete.com [online]. [cit. 17.6.2019]. Dostupný na: http://www.antiqueathlete.com/vintage-hockey-memorabilia.shtml	
Obrázek 8. Rukavice druhé poloviny 20. Století.....	45
AUTOR NEUVEDEN. eantik.cz [online]. [cit. 17.6.2019]. Dostupný na: https://www.eantik.cz/hokejove-rukavice-gala-70-leta-101981-p/	
Obrázek 9. Současný typ hokejových rukavic	45
AUTOR NEUVEDEN. bauerhockey.cz [online]. [cit. 17.6.2019]. Dostupný na: https://www.bauerhockey.cz/rukavice-s18-nexus-2n-pro-sr-euro-1053084	
Obrázek 10. Nasazovací nože, předchůdce jednodílných bruslí	46
AUTOR NEUVEDEN. iceskatehistory.co [online]. [cit. 17.6.2019]. Dostupný na: https://www.iceskatehistory.co.uk/vintage.html	
Obrázek 11. Model z let 1930 a 1940	47
LEIBY, Corey. www.antiqueathlete.com [online]. [cit. 17.6.2019]. Dostupný na: http://www.antiqueathlete.com/vintage-hockey-memorabilia.shtml	
Obrázek 12. Hráčské brusle z přelomu 20. a 21. Století.....	47
AUTOR NEUVEDEN. iceskatehistory.co [online]. [cit. 17.6.2019]. Dostupný na: https://www.iceskatehistory.co.uk/bauer.html	
Obrázek 13. Nejmodernější brusle dnešní doby	47
AUTOR NEUVEDEN. bauerhockey.cz [online]. [cit. 17.6.2019]. Dostupný na : https://www.bauerhockey.cz/brusle-bth18-supreme-2s-pro-skate-sr-1052964	
Obrázek 14. Brankářská maska z roku 1930.....	51
DILELLO, Ty. thehockeynews.com [online]. [cit. 17.6.2019]. Dostupný na: https://thehockeynews.com/all-access/article/top-100-goalties-no-16-clint-benedict	
Obrázek 15. Maska z šedesátých let minulého století	51
LEIBY, Corey. www.antiqueathlete.com [online]. [cit. 17.6.2019]. Dostupný na: http://www.antiqueathlete.com/vintage-hockey-memorabilia.shtml	

Obrázek 16. Maska s chráničem krku ze sezóny 1977/78	52
AUTOR NEUVEDEN. pinterest.com [online]. [cit. 17.6.2019]. Dostupný na: https://cz.pinterest.com/pin/557179785120347036/?lp=true	
Obrázek 17. Běžný model brankářské masky dnešní doby	52
AUTOR NEUVEDEN. bauerhockey.cz [online]. [cit. 17.6.2019]. Dostupný na: https://www.bauerhockey.cz/maska-gbauer-nme4-s-17-jr---wall-red-1051165	
Obrázek 18 První verze brankářských betonů	54
LEIBY, Corey. www.antiqueathlete.com [online]. [cit. 17.6.2019]. Dostupný na: http://www.antiqueathlete.com/vintage-hockey-memorabilia.shtml	
Obrázek 19. Dnešní verze betonů	54
AUTOR NEUVEDEN. bauerhockey.cz [online]. [cit. 17.6.2019]. Dostupný na: https://www.bauerhockey.cz/betony-bauer-reactor-9000-sr---wht-1045832	
Obrázek 20. Brankářská vesta z druhé poloviny dvacátého století	55
AUTOR NEUVEDEN. hockeygeeks-com [online]. [cit. 17.6.2019]. Dostupný na: https://hockeygeeks-com.myshopify.com/	
Obrázek 21. Brankářská vesta jak ji známe dnes	56
AUTOR NEUVEDEN. bauerhockey.cz [online]. [cit. 17.6.2019]. Dostupný na: https://www.bauerhockey.cz/vesta-g-s18-2s-pro-chest-protector-sr-1053277	
Obrázek 22. „Lapačka“ ze šedesátých let minulého století.....	57
LEIBY, Corey. www.antiqueathlete.com [online]. [cit. 17.6.2019]. Dostupný na: http://www.antiqueathlete.com/vintage-hockey-memorabilia.shtml	
Obrázek 23. Modernější verze brankářských rukavic, tento prototyp je využíván do dnes	58
AUTOR NEUVEDEN. gamewornauctions.net [online]. [cit. 17.6.2019]. Dostupný na: https://www.gamewornauctions.net/products/1970_s_Cooper_GM_12_Goalie_Blocker_and_Catcher-9182-203.html	
Obrázek 24. Nejvyšší řada „lapačky“ od značky Bauer v dnešní době	58
AUTOR NEUVEDEN. bauerhockey.cz [online]. [cit. 17.6.2019]. Dostupný na: https://www.bauerhockey.cz/lapacka-bauer-s19-2xpro-catch-glove-sr-booking-1054835	
Obrázek 25. Nejvyšší řada „vyrážečky“ značky Bauer dnes	58
AUTOR NEUVEDEN. bauerhockey.cz [online]. [cit. 17.6.2019]. Dostupný na: https://www.bauerhockey.cz/vyrazecka-bauer-s19-2xpro-blocker-sr-booking-105478	
Obrázek 26. Brankářská hůl z poloviny dvacátého století	59
AUTOR NEUVEDEN. hockeygods.com [online]. [cit. 17.6.2019]. Dostupný na: https://www.http://hockeygods.com/images/10944-Johnny_Bower___Game_Used_Vintage_Northland_Goalie_Stick___1950s	
Obrázek 27. Kompozitní brankářská hůl	60
AUTOR NEUVEDEN. bauerhockey.cz [online]. [cit. 17.6.2019]. Dostupný na: https://www.bauerhockey.cz/hul-g-s18-2s-pro-goal-stk-sr-rht-p31-mto-1053310	
Obrázek 28. Historické brankářské brusle.....	61
AUTOR NEUVEDEN. iceskatehistory.co [online]. [cit. 17.6.2019]. Dostupný na : https://www.iceskatehistory.co.uk/goalie.html	
Obrázek 29. Brankářské brusle ze současnosti.....	61
AUTOR NEUVEDEN. bauerhockey.cz [online]. [cit. 17.6.2019]. Dostupný na: https://www.bauerhockey.cz/brusle-gbauer-supreme-1s-sr-1048487	

PŘÍLOHY

Struktura ankety pro hráče:

1. Jak dlouho jste byl hráčsky aktivní?
2. Nejdůležitější komponenta hokejové výstroje a výzbroje?
3. Jakým vývojem prošla hokejová výstroj a výzbroj během Vaší kariéry? U jakých částí došlo k nejvýraznějším změnám?
4. Jaké benefity nebo zápory přinesl vývoj hokejové výstroje a výzbroje?
5. Myslíte si, že vývoj hokejové výzbroje a výstroje pomohl i k vývoji hokeje jako takovému? Pokud ano, jaký způsobem?
6. Měl jste nějaké rituály při oblékání hokejové výstroje a výzbroje?
7. Jsou nějaké způsoby úpravy výstroje a výzbroje, které se dnes už nepoužívají, a vy jste používal?
8. Tři neznámější hokejové značky Vaší éry?
9. Jakou hokejovou značku jste preferoval?
10. Je podle Vás správné, jakým způsobem zasahuje Český svaz do úprav hokejové výstroje a výzbroje?
11. Měly by být nějaké části hokejové výstroje povinné, které ještě nejsou?
12. V jakém směru si myslíte, že se dále bude vyvíjet hokejová výstroj a výzbroj?
13. Jaký je největší rozdíl v hokejové výstroji a výzbroji v počátcích a nyní?
14. Myslíte si, že ve vývoji hráčské výstroje se udělaly větší pokroky než v brankářském vybavení?
15. Prostor pro vyjádření hráčů k tématu:

Struktura ankety pro kustody:

1. Jak dlouho pracujete na vaši pozici?
2. Nejdůležitější komponenta hokejové výstroje a výzbroje?
3. Jakým vývojem prošla hokejová výstroj a výzbroj během Vaší funkce? U jakých částí došlo k nejvýraznějším změnám?
4. Jaké benefity nebo zápory přinesl vývoj hokejové výstroje a výzbroje?
5. Myslíte si, že vývoj hokejové výzbroje a výstroje pomohl i k vývoji hokeje jako takovému? Pokud ano, jaký způsobem?
6. Jaké rituály hráčů Vám nejvíce utkvěly v paměti, při oblékání hokejové výstroje a výzbroje?
7. Jsou nějaké způsoby úpravy výstroje a výzbroje, které se používaly a dnes tomu již tak není?
8. Tři neznámější hokejové značky během Vašeho působení v roli kustoda?
9. Jaká hokejová značka je podle Vás nejkvalitnější? Proč?
10. Je podle Vás správné, jakým způsobem zasahuje Český svaz (IIHF) do úprav hokejové výstroje a výzbroje?
11. Měly by být nějaké části hokejové výstroje povinné, které ještě nejsou?
12. V jakém směru si myslíte, že se dále bude vyvíjet hokejová výstroj a výzbroj?
13. Jaký je největší rozdíl v hokejové výstroji a výzbroji v počátcích a nyní?
14. Myslíte si, že ve vývoji hráčské výstroje se udělaly větší pokroky než v brankářském vybavení?